

36. Országos Tudományos Diákköri Konferencia

Had- és Rendészettudományi Szekció

Budapest, 2023. április 18-20.

Nemzeti Köszolgálati Egyetem

Rendészettudományi Kar

A mexikói drogháború hatásai az Európai Unióba behozott és előállított metamfetaminra

Jelige: *MEX-EU15*

Pályamunka lezárásának időpontja: 2022. november

2023.

Tartalomjegyzék

1	BEVEZETÉS	1
2	ELMÉLETI ÁTTEKINTÉS	2
2.1	<i>Az Európai Unióba áramló és előállított metamfetamin.....</i>	<i>2</i>
2.2	<i>Az uniós álláspont és a metamfetamin-kereskedelem visszaszorítására tett intézkedések.....</i>	<i>9</i>
3	KONTEXTUS.....	15
3.1	<i>A mexikói drogháború hatása a kartellek közötti erőviszonyok átrendeződésére.....</i>	<i>15</i>
3.1.1	<i>A mexikói drogkereskedelem kialakulásának kezdete</i>	<i>15</i>
3.1.2	<i>A korrupció mértéke</i>	<i>16</i>
3.1.3	<i>Narkoterrorizmus és narkopropaganda.....</i>	<i>17</i>
3.1.4	<i>A kartellek tevékenységének visszaszorítása</i>	<i>18</i>
3.1.5	<i>A Sinaloa-kartell rövid bemutatása és a CJNG-vel való küzdelme.....</i>	<i>20</i>
3.2	<i>A mexikói bűnözői jelenlét erősödése Európában.....</i>	<i>22</i>
3.2.1	<i>A mexikói metamfetamin termeléssel foglalkozó bűnözők megjelenése Európában</i>	<i>22</i>
3.2.2	<i>Egyéb mexikói tevékenység Európában.....</i>	<i>24</i>
3.2.3	<i>A COVID-19 hatása az európai jelenlétre</i>	<i>25</i>
3.2.4	<i>A mexikói kartellek európai megjelenésének következményei.....</i>	<i>25</i>
4	KONKLÚZIÓ.....	27
5	IRODALOMJEGYZÉK.....	29
6	RÖVIDÍTÉSJEGYZÉK	34
7	ÁBRAJEGYZÉK	35

1 BEVEZETÉS

A TDK dolgozatom témája a mexikói drogháború hatásai az Európai Unióba behozott és előállított metamfetaminra. Korábbi tanulmányaim során nem volt lehetőségem részletesen foglalkozni Mexikóval, így mesterszakos hallgatóként elérkezettnek láttam az időt a kutatásra. A kábítószerfogyasztás és az illegális drogkereskedelem jelentős kihívások, amelyek visszaszorítása nemzetközileg is prioritást élvez, így fontos az ezzel kapcsolatban meghozott intézkedések megismerése és sikerességük áttekintése. A kutatás célja az imént említett gondolaton kívül a mexikói helyzet mélyebb megértése, hatásainak vizsgálata, a kartellek tevékenységének kutatása és a figyelem felhívása azokra a veszélyekre, amelyek uniós állampolgárokat érhetnek.

A dolgozatom a következő főbb forráscsoportokra támaszkodik: az Európai Kábítószer és a Kábítószerfüggőség Európai Megfigyelőközpontja (EMCDDA), az Europol, az Interpol és az ENSZ Kábítószer-ellenőrzési és Bűnmegelőzési Hivatala (UNOCD) oldalán közzétett elemzések, statisztikák és egyéb dokumentumok; a Nemzeti Közszerológati Egyetem Központi Könyvtárán keresztül elérhető adatbázisokból letöltött folyóiratok, cikkek, tanulmányok, illetve a Google Scholarból elérhető tanulmányok és elemzések. Elsősorban kvalitatív elemzést végzek, kontent analízis formájában.

Úgy gondolom, a drogháború nemcsak Mexikóra, hanem más országokra is kihat. TDK dolgozatom részeként szeretném megismerni a mexikói drogháború tükrében az uniós állampolgárok biztonságát befolyásoló tényezőket, így egy jelentősebb kutatási kérdés fogalmazódott meg bennem, amely a következő: Milyen mértékben befolyásolja / befolyásolhatja a mexikói drogháború az Európai Unióban tapasztalható mexikói bűnözői jelenlétet? A következő hipotézist állítottam fel válaszul: A mexikói drogháború a kartellek közötti erőviszonyok átrendeződését eredményezte - például a Sinaloa-kartell megerősödését-, ami hozzájárulhatott a mexikói bűnözői jelenlét növekedéséhez Európában. A hipotézis alátámasztása vagy cáfolása adja a dolgozat eredményét, amely az elméleti áttekintést követően a konkrét területet érintő források elemzésével zajlik. A hipotézis igaz vagy nem igaz voltának bizonyítását a kutatási módszertanként alkalmazott kontent analízissel fogom végrehajtani, amely a szakirodalom és sajtócikkek elemzésével fog történni. Az alkalmazott módszertannal a korábban említett források tartalmának feldolgozása történik, következtetések kerülnek

levonásra, amelyek hozzájárulnak a kutatás során keresendő válaszok megalkotásához és a dolgozat teljességéhez.

Dolgozatom felépítése a következő főbb részekből áll: kontextus, elemzés és konklúzió. A kontextus fejezet keretében az Európai Unióba áramló és előállított metamfetaminról, valamint az uniós álláspontról és a metamfetamin-kereskedelem visszaszorítására tett intézkedésekről nyújtok általános áttekintést. Ezt követően az elemzés részben a korábban említett kutatási kérdésre és az előzetesen megfogalmazott hipotézisre fogom keresni a választ. Az elemzés első része a mexikói kontextusra és fejleményekre fókuszál. 5 alfejezetet fogalmaztam meg, amelyek „A mexikói drogkereskedelem kialakulásának kezdete”, „A korrupció mértéke”, „Narkoterrorizmus és narkopropaganda”, „A kartellek tevékenységének visszaszorítása” és a „A Sinaloa-kartell rövid bemutatása és a CJNG-vel való küzdelme”. A második fejezeten belül a hangsúly a transznacionális tevékenység elemzésére esik. Ebben „A mexikói metamfetamin termeléssel foglalkozó bűnözők megjelenése Európában”, „Egyéb mexikói tevékenység Európában”, „A COVID-19 hatása a kartellek tevékenységére” és „A mexikói kartellek európai megjelenésének következményei” alfejezetek találhatók. A TDK dolgozat zárásaként a konklúzió következik, amelyben a hipotézis alátámasztása vagy cáfolása történik a dolgozatban áttekintett ismeretek alapján.

2 ELMÉLETI ÁTTEKINTÉS

2.1 Az Európai Unióba áramló és előállított metamfetamin

Az amfetamin alapdrogjának tekinthető, központi idegrendszerre ható, nagy függőséget okozó metamfetamin, kesernyész íze, fehér, szagtalan kristályos por, amely alkoholban könnyen oldódik és a 20. század elején fejlesztették ki.¹ Jelentős függőséget okoz, az egészségre káros hatással van, intenzív „löketet” produkál, amely néhány percig tart, de annál élvezetesebbnek mondható. Továbbá fokozott figyelmet, beszédkészséget, aktivitást, éberséget és légzést, csökkent fáradtságot és étvágyat, eufóriát, szapora/szabálytalan szívverést és hipertermiát okoz. Hosszú távú használata a következőket is eredményezheti: zavartság, szorongás, erőszakos viselkedés, hangulatzavarok, illetve hallucináció. Fizikai hatások között említhető a fogyás, fogvesztés és fogszuvasodás, hepatitis C, HIV-fertőzés kialakulására való hajlam, illetve a

¹National Institute On Drug Abuse (2019) Research Report, Methamphetamine Research Report, Maryland, <https://nida.nih.gov/publications/research-reports/methamphetamine/what-methamphetamine> (Utolsó letöltés: 2022.10.01.)

bőrkárosodás.² A metamfetamin nagy lehetőséget nyújt a széleskörű visszaélésre és hosszan tartó káros hatást fejt ki az idegrendszerre. Az Egyesült Államokban ritkán és meghatározott esetekben legálisan felírhatják, ilyen lehet a figyelemhiányos hiperaktivitási zavar (ADHD), illetve orvosi szempontból javasolt súlycsökkentő kezelések. Azt követően, hogy egy függőségtől szenvedő ember teljesen felhagy a metamfetamin fogyasztással gyakran a pszichotikus tünetek több hónapig, vagy akár évekig is fennállhatnak, illetve a stressz is előidézheti, így bizonyos agyterületek működése 14 hónap absztinencia után sem áll helyre.³ A felhasználás módjai többfélék lehetnek, de az általánosságban elmondható, hogy a leggyorsabban a véráramba az elszívása vagy a beadása juttatja. A hatása az alkalmazását követően 30 perccel érezhető és több óráig is eltarthat, ezt mutatja meg az is, hogy 9-24 órát vesz igénybe a vérben való mennyiség felére csökkenése, miközben a kellemes hatása hamar megszűnik.⁴ Ez az utóbbi tényező alátámaszthatja azt a tényt, hogy a drogfogyasztók egyre több metamfetamin bevitellel próbálják meg fenntartani és kitolni a hatását.

A metamfetamint jelenleg a legnagyobb arányban kis mexikói laboratóriumokban állítják elő, illetve előnyösnek mondható, hogy olcsó és véný nélkül kapható összetevőkből. Előállításában hatalmas szerepet játszik a megfázás ellen használt gyógyszer egyik alapanyaga: a pszeudoefedrin. Ennek beszerzése többszörös hamis azonosítással, több forrásból történik, ugyanis Mexikó szigorította az említett vegyszerre és a metamfetamin-prekurzorra vonatkozó korlátozásokat.⁵ Manapság már létezik olyan eljárás, amelyhez nincs szükség pszeudoefedrinre, így megállapítható az a tény, hogy a metamfetamin gyártása még könnyebbé vált.

Az USA-ba való por vagy folyékony állapotában való becsempészését követően hazai, kicsi könnyen elrejthető laboratóriumokban teszik kristályossá. A termék vonzóbbá tétele érdekében, az utóbbi időben gyakori megjelenési formája a tableta is. Nemcsak fogyasztása, hanem előállítása is káros. Utóbbi az egészségre és a környezetre is egyaránt, ugyanis veszélyes vegyi anyagokat használnak, vízmentes ammóniát (műtrágya), vörös foszfort, étert, lítiumot és acetont, amelyek mérgező hatása a laboratóriumban a bezárást követően is fennmaradhat.⁶

²American Addiction Centers (2022) Symptoms & Signs of Meth Use, <https://americanaddictioncenters.org/meth-treatment/signs-symptoms> (Utolsó letöltés: 2022.10.11.)

³NIDA (2019) Research Report, Methamphetamine Research Report

⁴European Monitoring Centre For Drugs and Addiction (2013) Methamphetamine drug profile, https://www.emcdda.europa.eu/publications/drug-profiles/methamphetamine_en (Utolsó letöltés: 2022.10.11.)

⁵NIDA (2019) Research Report, Methamphetamine Research Report

⁶NIDA (2019) Research Report, Methamphetamine Research Report

Globális viszonylatban korábban a metamfetamin kis szerepet játszott a stilumánsdrog-piacon, viszont 2019-ben a Kábítószer és a Kábítószer-függőség Európai Megfigyelőközpontja (European Monitoring Centre For Drugs and Drug Addiction, EMCDDA) és az Europol közösen megállapították, hogy az említett drog az európai piacon való terjedése miatt növekvő fenyegetést jelent, ugyanis a Mexikóban előállított metamfetamin cél- és tranzitzőnája, de természetesen ez nem jelenti azt, hogy itt nem állítják elő.⁷ Csehországban és Szlovákiában koncentráltódott leginkább a fogyasztása, de a többi EU-s tagállamban is növekedést mutatott a COVID-19 világijárványtól kezdődően. A lefoglalt mennyiségek is növekedtek, mind az EU-ban előállított, mind a Mexikóból behozott metamfetamin esetében. 2019-ben 38 metamfetamint előállító laboratóriumot foglaltak le az Európai Unió területén, míg ez a szám 2020-ban már 78-ra emelkedett.⁸ A 2020-as növekedést a koronavírus járvány okozta szigorító szabályok enyhítése, illetve a Covid-19 helyzethez való alkalmazkodás indokolhatja, amely idővel új alternatívák kidolgozását tette szükségessé a kábítószer-kereskedők és előállítók részére, leginkább a szer eljuttatása tekintetében a fogyasztók részére.

Az európai és mexikói metamfetaminban érintett bűnözői szervezetek szoros kapcsolatára utal a több tonnányi Európában lefoglalt szer, amelyet Mexikóból szállítottak. Postai úton is jellemző az Európába érkező metamfetamin, amely az online kínálathoz köthető. Kezdetben úgy tűnt, hogy a Mexikóból érkező szállítmányok az EU-n keresztül csak áthaladnak és más globális területre irányulnak, de az utóbbi időben egyre jellemzőbb az uniós tagállamokban való hozzáférhetőség és a használatra való igény megemelkedése.⁹ Az Európai Unión belül 58 város vonatkozásában vizsgálta az EMCDDA a metamfetamin fogyasztás emelkedésének a lehetőségét 2020-ról 2021-re. Az 5 város, ahol a legnagyobb a metamfetamin-fogyasztás, mind Csehországban található, ezek közül is kiemelendő Ostrava, ahol egy nap átlagosan 1000 főre levetítve 684,14/mg-ot fogyasztanak el az említett szerből, míg a legkisebb érték Szlovéniában Domžale-Kamnikban mérték, amely 0.64 mg/1000 fő/nap.¹⁰ A Csehországban mért hatalmas

⁷EMCDDA (2022) European Drug Market, Methamphetamine, Lisszabon, https://www.emcdda.europa.eu/publications/eu-drug-markets/methamphetamine_en#section6 (Utolsó letöltés: 2022.10.01.)

⁸EMCDDA (2022) Drug supply and use bounce back after COVID-19 disruption, https://www.emcdda.europa.eu/news/2022/8/european-drug-report-2022-highlights_en (Utolsó letöltés: 2022.10.01.)

⁹EMCDDA (2022) European Drug Market, Methamphetamine

¹⁰EMCDDA Addiction (2022) Signals of spreading methamphetamine use in Europe, Lisszabon, https://www.emcdda.europa.eu/publications/eu-drug-markets/methamphetamine/use-in-europe_en (Utolsó letöltés: 2022.10.12.)

érték jelentheti azt, hogy, mint központi helyszín a metamfetamin előállításában, képes saját belső piacán a drog értékesítésére és jelentős fogyasztói réteggel rendelkezik.

Csehországban kisebb méretű, Hollandiában és Belgiumban ipari méretű laboratóriumokban folyik a metamfetamin mellett az amfetamin és az MDMA gyártása. Hollandia szoros együttműködésben áll a mexikói metamfetamin gyártásban képzettekkel, a közös szakértelem az alapja a nagyüzemi gyártásnak.¹¹ A nagyobb jövedelmezőség érdekében a mexikói elállítókkal az európaiak együttműködnek, többek között a gyártási folyamatok fejlesztésében, ugyanis Európában ki tudják használni a meglévő infrastruktúrát erre a célra. A termelés jelentősen nőtt az utóbbi időben.¹² Az EU-ban megemelkedett metamfetamin forgalmat és előállítást a következő adatok is indokolják: a lefoglalások száma 107%-kal, míg a mennyiség 477%-kal növekedett 2010-2020 között.¹³ A pontos adatok gyűjtését megnehezíti a világjárvány kitörése, mert ez megszakította a lefoglalási adatok számontartását. Bizonyos bűnszervezetek csupán a kábítószer-előállítók logisztikai támogatására koncentrálnak, amelyek többek között: prekurzurok és pre-prekurzurok, egyéb kiegészítő vegyi anyagok, a gyártási létesítmények létrehozásához kapcsolódó szakértelem és berendezések szállítása. A metamfetamin, illetve általánosságban a drogok előállítása elősegíti a korrupciót, ugyanis itt a bűnözés kapcsolódik a törvényes üzleti környezethez. A gyártás közben felléphetnek komplikációk, mint: környezeti, egészségügyi és biztonsági kockázatok. Nagy mennyiségű vegyi hulladék termelése jellemzi, amely károsítja a környezetet és az emberi egészséget (mérgező gázok okozta fulladás, robbanások, szén-monoxid).¹⁴

A korábban említett latin-amerikai együttműködés az európaiakkal megfigyelhető, ugyanis Hollandiában 32, Belgiumban 5 nagy létesítmény ismert, ahol mexikói technikákat injektáltak.¹⁵ 2020-ban 9 uniós tagállam jelentése szerint 215 laboratóriumot számoltak fel a korábban említett tevékenység okán.¹⁶ Csehországban 2020-ban majdnem feleannyi labort

¹¹EMCDDA (2022) European Drug Market, Methamphetamine

¹²EMCDDA (2022) European Drug Market, Methamphetamine

¹³Homeland Security Today (2022) Europe's Changing Role in Meth and Cocaine Production and Trafficking, <https://www.hstoday.us/subject-matter-areas/border-security/europes-changing-role-in-meth-and-cocaine-production-and-trafficking/> (Utolsó letöltés: 2022.10.12.)

¹⁴EMCDDA (2022) European Drug Market, Methamphetamine

¹⁵EMCDDA (2022) Europe' emergence as globally important producer of methamphetamine, Lisszabon, https://www.emcdda.europa.eu/publications/eu-drug-markets/methamphetamine/europe-as-a-global-producer_en (Utolsó letöltés: 2022. 10.01.)

¹⁶EMCDDA (2022) Europe' emergence as globally important producer of methamphetamine

derítettek fel, mint 2019-ben, amely valószínűleg a COVID-19 járvány alatti pszeudoefedrin és az előállításához szükséges anyagok hiányával indokolható. 2019-ben 234, majd 2020-ban 160 illegális üzemre figyeltek fel. 2020-ban a legnagyobb mennyiség lefoglalását Szlovákia jelentette, a PONTON művelet keretében, amely 1,5 tonna metamfetaminra tehető.¹⁷ A Mexikóból érkező rakományt Fiume kikötőjén áthaladva először Lengyelországba, onnan pedig Ausztráliába szállították volna, ha azt Szlovákiában nem sikerül lekapcsolnia a hatóságoknak. Az itt létrehozott fedőcég a holland személyazonosságok elrejtésére egy magyar állampolgárt használt fel. Az ügyben a nemzetközi nyomozás továbbra is zajlik az USA Kábítószerellenes Hatósága, az Europol és az Interpol közreműködésével.¹⁸

Hollandiában korábban az MDMA és az amfetamin gyártása is jelentős volt, viszont mivel a metamfetamin ára 12 700 EUR/kg, míg a másik kettő szer ára 740 EUR/kg illetve 1350/kg, így jobban megérte számunkra a metamfetaminra történő átállás és specializáció. A mexikóiakkal történő együttműködést alátámasztja, hogy a holland hatóságok szerint 2019 óta kimutatható, hogy a lefoglalt laboratóriumokban mexikóiak is tevékenykedtek. Ugyanez Belgiumban is elmondható.¹⁹ Az együttműködés kölcsönösen előnyös helyzetét az adja, hogy az európaiak biztosítják a megfelelő helyen a gyártáshoz szükséges prekurzurokat és vegyi anyagokat, míg a mexikóiak az előállításához szükséges “szakácsokat” adják, vállalva az előállítás okozta egészségügyi kockázatot (higanygőz). Ezt követően vagy a metamfetamin kilogrammonkénti árát adják a mexikóiaknak, vagy elfelezik az előállított terméket. Mindkét fél számára kedvezőnek tekinthető a kooperáció, mert az európaiak szempontjából a mexikóiak testesítik meg a gyártáshoz szükséges szaktudást, így az új munkaerő betanítására plusz költséget nem kell biztosítaniuk. A mexikóiak szempontjából pedig a gyártás valószínűleg jobb körülmények között zajlik, mint Mexikóban, az előállított termékekkel maguk is képesek kereskedni, illetve a kilogrammonkénti ár kiváló bevételt jelenthet számukra, amennyiben a további árusításban nem érdekeltek. A bűnszervezetek továbbá a Mexikóból áramló európai metamfetamin-csempész útvonalak kialakításában is részt vesznek – közösen –. Az útvonalak közül kiemelkedik Spanyolország, ahonnan gyakran Óceániába és Ázsiába történik a szállítás.²⁰

¹⁷EMCDDA (2022) Europe’ emergence as globally important producer of methamphetamine

¹⁸EMCDDA (2022) Methamphetamine and criminal networks in Europe – flexible, adaptable and resilient, https://www.emcdda.europa.eu/publications/eu-drug-markets/methamphetamine/criminal-networks-europe_en (Utolsó letöltés: 2022.10.01)

¹⁹EMCDDA (2022) Europe’ emergence as globally important producer of methamphetamine

²⁰EMCDDA (2022) Europe’ emergence as globally important producer of methamphetamine

Az Európai Unióba történő metamfetamin szállítás vagy tranzitálás jelentősen elterjedt. 2020-ban ez a szer az egyik leggyakrabban lefoglalt drog volt postai úton.²¹ A Covid-19 járvány kitörését követően az érintkezésmentes rendelés- és fizetés még inkább megkönnyítette a bűnszervezetek tevékenységét, a darknetről való rendelés tekintetében is. Az itt árusított metamfetamin 90%-ban mexikói gyártáshoz kapcsolódott 2018-ban, de úgy lett feltüntetve, mintha egy Németországból szállító eladóhoz tartozna.²² Általánosságban elmondható, hogy leggyakrabban tengeri konténerekben érkezik a szer. A csempészek nagyfokú kreativitást alkalmaznak, példának megemlíthető itt Spanyolországban az a 752 kg metamfetamin lefoglalása, amely márványtömbökben kialakított csövekben volt elrejtve.²³ Kulcsfontosságú tényező a bűnszervezetek számára a legális üzleti struktúrák megteremtése.²⁴ Jelentőségük abban rejlik, hogy ezáltal próbálják a kábítószer-kereskedelemből származó pénz tiszta, legális voltát megteremteni, illetve egy fedő szervezet mögé bújva folytatni a tevékenységet, a köznyelv szerint úgynevezett pénzmosást alkalmaznak.

2021 decemberében 3 év tervezés után a mexikói Beltrán-Leyva kartellhez kapcsolódó hollandiai és spanyolországi székhelyű bűnszervezeteket kapcsoltak le. A mexikóiak célja a kristályos metamfetamin iránti kereslet növelése volt, amely során számos banki tranzakcióra került sor Mexikóból-Mexikóba. A nyomozás fényt derített arra, hogy Hongkongból és az Egyesült Arab Emírségekből utaltak nagy összegeket spanyol cégek bankszámláin keresztül. Törvényes kereskedelmi eredetük nem volt, a spanyol pénzügyi rendszerben Mexikót célállomásként tartották számon.²⁵

Az Europol és az EMCDDA 2022. május 6-án kiadott elemzésében megállapították, hogy Európa szerepe egyre növekszik a nemzetközi kábítószerkereskedelemben és előállításban, amely bővíti a piacot és biztonsági kockázatokat generál. A metamfetamin piacot bár a kokainéhoz képest kicsiként ábrázolják, de kimondják, hogy a növekedés folyamatos, illetve felhívják a figyelmet a gyártási folyamatok és a prekurzurok innovációja általi fokozott veszélyre, továbbá a növekvő termékválasztékra.²⁶ Az Europol ügyvezető igazgatója, Catherine

²¹EMCDDA (2022) Methamphetamine and criminal networks in Europe – flexible, adaptable and resilient

²²EMCDDA (2022) Methamphetamine and criminal networks in Europe – flexible, adaptable and resilient

²³The Guardian (2020) Spain: huge haul of methamphetamine found in marble blocks, <https://www.theguardian.com/world/2020/mar/04/spain-record-haul-of-methamphetamine-found-in-marble-blocks> (Utolsó letöltés: 2022.10.12.)

²⁴EMCDDA (2022) Methamphetamine and criminal networks in Europe – flexible, adaptable and resilient

²⁵EMCDDA (2022) Europe's emergence as globally important producer of methamphetamine

²⁶Europol (2022) 2022 EU drug markets analyses from Europol and the EMCDDA, Europe's changing role in expanding cocaine and methamphetamine markets, Hága, <https://www.europol.europa.eu/media-press/newsroom/news/2022-eu-drug-markets-analyses-europol-and-emcdda> (Utolsó letöltés: 2022.10.02.)

De Bolle²⁷ hangsúlyozta, hogy prioritás az illegális kereskedelem csökkentése, ugyanis jelenleg nemzetközi szinten a bűnszervezetek 40%-a foglalkozik drogkereskedelemmel.²⁸ Az EMCDDA igazgatója, Alexis Goosdel kiegészítésképpen hozzátette, hogy a kábítószerpiac változása miatt egyre nagyobb kihívásokkal kell szembenézni és ezért szükséges a határozottabb fellépésre, ugyanis növekvő erőszakot, kábítószer-ellátottságot, korrupciót, illetve az egészségügyi problémákat mind elősegíti a nemzetközi és európai bűnszervezetek fokozott együttműködése.²⁹ Ez kihat az EU tagállamainak közbiztonságára is, ugyanis az illegálisan működő bűnszervezetek közötti verseny növekedésével a kifejtett erőszak is nő, illetve gyakori a megfélemlítés, valamint a megvesztegetés is a szervezetek gördülékeny működésének biztosítása érdekében.³⁰

Ahogy korábban is említettem több bizonyíték is van arra, hogy Európa mind a belföldi és a külföldi piacok számára jelentős kábítószer-termelő és átrakóhely régió, ugyanis metamfetamin származékok Cipruson, Németország keleti részén, Spanyolországban, Belgiumban, és több észak-európai országban, Lettországon, Dániában, Finnországban, Litvániában, Norvégiában is jelen vannak a szennyvízben, valamint 2010-2021 között jelentős növekedést mutatott a fogyasztása, különösen füstölhető formájában.³¹ A metamfetamin használatának nyomkövetése céljából megfelelő eszköz lehet a szennyvízből vett minták elemzése, amely által lakosságra lebontva lehet következtetéseket levonni a fogyasztást illetően.³² Ezen módszer nagyon hatékonynak tekinthető, ugyanis nincs szükség a lakosság hozzájárulására a vizsgálatok elvégzéséhez, illetve pontos értéket képesek így kapni a tagállamok a lakosságuk kábítószerérintettségéről.

²⁷Cathrine de Bolle 1970-ben született Aalstban, Belgiumban. Jogi egyetemen, illetve a Királyi Csenedőakadémián is végzett. 6 évig az Európai Unió Belső Biztonságra Vonatkozó Operatív Együttműködéssel Foglalkozó Állandó Bizottságának tagja, 3 éven át a Hírszerzési és Biztonsági Koordinációs Bizottság elnöke, majd szintén 3 évig az Interpol Végrehajtó Bizottságának tagja volt. <https://www.europol.europa.eu/executive-director-of-europol> (Utolsó letöltés: 2022.10.12.)

²⁸Europol (2022) 2022 EU drug markets analyses from Europol and the EMCDDA, Europe's changing role in expanding cocaine and methamphetamine markets

²⁹Europol (2022) 2022 EU drug markets analyses from Europol and the EMCDDA, Europe's changing role in expanding cocaine and methamphetamine markets

³⁰Europol (2021) Organised crime groups fuel a rise in violent crime in the EU, <https://www.europol.europa.eu/media-press/newsroom/news/organised-crime-groups-fuel-rise-in-violent-crime-in-eu> (Utolsó letöltés: 2022.10.13.)

³¹Europol (2022) 2022 EU drug markets analyses from Europol and the EMCDDA, Europe's changing role in expanding cocaine and methamphetamine markets

³²EMCDDA Addiction (2019) Methamphetamine in Europe, EMCDDA-Europol threat assessment (Utolsó letöltés 2022.10.02.)

Az erőszak, a korrupció, a közbiztonság veszélyeztetése, illetve az egészségügyre rótt teher egyre nagyobb az EU-ban. A bűnszervezetek közel 60%-a korrupciót felhasználva tevékenykedik, amely Mexikóhoz hasonlóan kormánytisztviselőkre, ügyvédekre és újságírókra is áttérjedhet. A nagyüzemi termelés növekedésével és szétterjedésével a korrupció mértéke is növekszik, amelyre a COVID-19 sem volt hatással, mert leginkább a kiskereskedelemre hatott. A nagykereskedelemben zajló tevékenység könnyen alkalmazkodott a világjárvány okozta helyzethez, előtérbe került az online rendelés, házhozszállítás és a titkosított üzenetküldő szolgáltatások.³³

Az Európai Unió által minden évben kibocsátott drogjelentés alapján 2021-ban 2 millió ember fogyasztott amfetaminszármazékot az Unióban, míg ez az adat 2020-ban 1,4 millió volt.³⁴ Mexikóból és Afrikából is érkezik Európába metamfetamin, amelynek egy része tovább is halad, egy része pedig marad az Európai Unió területén. 2021-ben a második legnagyobb növekedés volt megfigyelhető a metamfetamin lefoglalásokat illetően, ugyanis 2,2 tonnányi lefoglalást jegyeztek.³⁵ A használatot illetően, az EU-ban a fogyasztók a szert átlagosan heti 4,5 napot fogyasztják, a legtöbben por formájában, szippantásos módszerrel. 4200 ember jelentkezett először az Európai Unió tagállamaiban létező olyan szervezetekhez, amelyek a függőséget megszüntető kezelésekkel foglalkoznak, 4800-an pedig már korábban is részt vettek hasonló programon és ismételten jelentkeztek. Magyarországról az összes első kezelésre jelentkező nagyjából 15%-a jelentkezett újra, amely alapján elmondható, hogy kicsi országunkat is jelentősen érinti a probléma. 2020-ban 48 ember vesztette életét kábítószer okozta túladagolás miatt.³⁶

2.2 Az uniós álláspont és a metamfetamin-kereskedelem visszaszorítására tett intézkedések

Az Európai Unió prioritásként kezeli a kábítószer-kereskedelem és használatának visszaszorítását. 2020-ban 5800-an haltak meg túladagolásban uniós szinten és 83,4 millió felnőtt használt már legalább egy alkalommal élete során tiltott drogot.³⁷ Az unió össznépessége

³³Europol (2022) 2022 EU drug markets analyses from Europol and the EMCDDA, Europe's changing role in expanding cocaine and methamphetamine markets

³⁴EMCDDA (2022) European Drug Report 2022: Trends and Developments, Lisszabon, https://www.emcdda.europa.eu/publications/edr/trends-developments/2022_en (Utolsó letöltés: 2022.10.02.)

³⁵EMCDDA (2022) European Drug Report 2022: Trends and Developments, Lisszabon)

³⁶EMCDDA (2022) European Drug Report 2022: Trends and Developments, Lisszabon)

³⁷EMCDDA (2022) European Drug Report 2022: Trends and Developments, Lisszabon

körülbelül 447 millió emberre tehető, amely alapján elmondható, hogy majdnem a lakosság 1/5-e érintett a kábítószerfogyasztásban, amely nagyon nagy aránynak tekinthető.³⁸ Ez alátámasztja az a következtetés, hogy az innováció általi drog-kereskedelem kiszélesedése miatt egyre több emberhez elér a szer fogyasztásának lehetősége, amely növeli a kábítószer-használók számát.

Az Európai Unió 5 évre szóló drogpolitikájában olyan intézkedések szerepelnek, amelyek mind a kábítószer-kereskedelem, mind a kábítószer-használat által okozott egészségügyi és biztonsági kockázatok kezelésére és megszüntetésére irányulnak, így ezek mind uniós szakpolitikai prioritást élveznek. A legfrissebb drogstratégia a 2021-2025-ös időszakot öleli fel, amely keretében koordinálják a kábítószer kínálatának és keresletének csökkentésére tett intézkedéseket a Kábítószer és a Kábítószerfüggőség Európai Megfigyelőközpontjával, a Bűnüldözési Együttműködés Európai Uniós Ügynökségével (Europol), valamint nemzetközi partnerekkel és civil szervezetekkel. A Lisszabonban található EMCDDA, a tiltott tudatmódosítószeres területén meghatározó szerepet tölt be, elemzésekkel, tudományos bizonyítékokkal járul hozzá a drogok ellen folytatott küzdelemhez, segítve az uniós politika kialakítását ezen a területen. A droghasználat egyaránt kockázatokat generál a fogyasztók és környezetük számára, a korrupció, a bűnözés és az erőszak növekedését okozza és költségeket teremt a környezet, közbiztonság és a munkatermelékenység tekintetében is. Az unióban tevékenykedő bűnszervezetek bevétele³⁹ az illegális kábítószerkereskelemből évente körülbelül 30 milliárd euróra tehető.⁴⁰ A kockázatok kezelésére a Tanács egy 85 pontból álló cselekvési tervet, illetve az uniós tagállamokkal közös megközelítést dolgozott ki, amely a kábítószerrel kapcsolatos ártalmak kezelésére, illetve a drog keresletének és a kínálatának a csökkentésére irányul. Az említett szakpolitikai területek támogatása érdekében a nemzetközi együttműködés, a koordináció, az irányítás és végrehajtás, a kutatás, az innováció és előrelátás is középpontba került.⁴¹

³⁸Európai Bizottság (2021) Alapvető tudnivalók az EU-ról, <https://op.europa.eu/webpub/com/short-guide-eu/hu/> (Utolsó letöltés: 2022.10.15.)

³⁹Magyarország GDP-je ezzel szemben 2021-ben a KSH adatai szerint 153 758,7 millió euróra tehető. https://www.ksh.hu/stadat_files/gdp/hu/gdp0004.html (Utolsó letöltés: 2022.10.15.)

⁴⁰Európai Unió Tanácsa (2022) Az EU drogpolitikája, Európai Unió, Brüsszel, <https://www.consilium.europa.eu/hu/policies/eu-drugs-policy/> (Utolsó letöltés: 2022.10.07.)

⁴¹Európai Unió Tanácsa (2022) Az EU drogpolitikája

A koronavírus alatt a droghasználók még kiszolgáltatottabbá váltak, így a kábítószer-kereslet csökkentésére tett intézkedések kiemelt figyelmet kapnak manapság. A prevenció, a tanácsadás, a korai felismerés és beavatkozás, a rehabilitáció és a visszailleszkedés megfelelő megoldások lehetnek a függőség megelőzésére és megszüntetésére egyaránt, de mindenképpen alkalmazkodniuk kell a célcsoporthoz, az adott ország társadalmi körülményeihez, valamint biztonságosnak és célravezetőnek, illetve tudományosan megalapozottnak kell lenniük.⁴²

Az uniós drogpolitika végrehajtása tagállami szinten történik, a nem kormányzati szereplők és a civil társadalom bevonásával. Az említettek tevékenységet támogatja az Európai Unió Kábítószerügyi Civil Fóruma, amely a Bizottság szakértői csoportja, évente egyszer ülésezik, ezen kívül tematikus csoportokban dolgozik és igyekszik megteremteni területspecifikusan a megfelelő drogpolitikát.⁴³

A kábítószer-kereskedelem csökkentése mellett további prioritás a fokozott biztonság megteremtése, amely a kínálat csökkentésével érhető el többek között. „Hatékony intézkedés lehet a hírszerzés, folyamatos nyomozás, fejlett határigazgatás, az elrettentés, a megelőzés, a bűnüldözési és igazságügyi együttműködés, valamint a profit elvétele.”⁴⁴ A kereskedelem visszaszorításában jelentős szerepet játszik az uniós tagállamok biztonsági kezdeményezése: az Európai Multidiszciplináris Platform a Bűnügyi Fenyegetettség Ellen (EMPACT), amely a fellépésre, a biztonsági kockázatok azonosítására és prioritizálására koncentrálódik.

Az Európai Uniónak nem elegendő önállóan fellépni, hanem a világ több országával, multilaterális szinten is folytatnia kell az együttműködést a hatékonyság érdekében. Az ENSZ Kábítószer-és Bűnügyi Hivatalával (United Nations Office on Drugs and Crime, UNODC), illetve más szerveivel, mint a Kábítószer Bizottság, tárgyalásokat folytat, illetve finanszíroznak együttműködési programokat. A 2022. június 9-én a Tanács elfogadta azt a javaslatot, amely a Kábítószer és a Kábítószerfüggőség Európai Megfigyelőközpontját, az Európai Unió Kábítószerügyi Ügynökségévé alakítaná, mint teljes jogú ügynökség, megerősített szerepkörrel.⁴⁵ További 4 ügynökség tölt be jelentősebb szerepet ezen a területen, ezek pedig:

⁴²Európai Unió Tanácsa (2022) Az EU drogpolitikája

⁴³European Commission (2022) Civil Society Forum on Drugs (CSF), Brüsszel, https://home-affairs.ec.europa.eu/networks/civil-society-forum-drugs-csf_en (Utolsó letöltés: 2022.10.15.)

⁴⁴Európai Unió Tanácsa (2022) Az EU drogpolitikája

⁴⁵Agence Europe (2022) EU Council validates tasks of new European Drugs Agency, <https://agenceurope.eu/en/bulletin/article/12968/8> (Utolsó letöltés: 2022.10.15.)

az Európai Unió Büntető Igazságügyi Együttműködési Ügynöksége (Eurojust); a Bűnüldözési Együttműködés Európai Unió Ügynöksége (Europol); az Európai Határ- és Partvédelmi Ügynökség (Frontex); és az Európai Unió Bűnüldözési Képzési Ügynökség (CEPOL).⁴⁶

„Az Európai Unió drogokra vonatkozó cselekvési terve, a 2021-2025-ös időszakban a következő 6 területre irányul: a kábítószer-kereslet, kínálat csökkentésére; az ártalmak kezelésére; a nemzetközi együttműködésre; a kutatásra, innovációra, a következmények felmérésére, valamint a koordinációra, irányításra és végrehajtásra.”⁴⁷ A 85 pontból álló terv, egyenként lebontva meghatározza az intézkedés végrehajtásáért felelős szerveket, a prioritási területeket, illetve a határidőt, vagy intervallumot, amelyen belül az adott feladatot végre kell hajtaniuk. Az első stratégiai prioritás a biztonság növelése. Az egyik legfontosabb pont ezen belül a nyomozások eredményességének fokozása az EU-ban működő legnagyobb biztonsági kockázatot okozó bűnözői csoportok és hálózatok esetében. A második az uniós belépési és kilépési pontokon a kábítószeres és a prekurzurok tiltott nagykereskedelmének eredményesebb felderítése, amely közül kiemelendő az az intézkedés, amely a kábítószer-kereskedelem csomópontjain együttműködést kezdeményez az Európai Unió és a harmadik országok között. A harmadik a kábítószer terjesztésének a visszaszorítása a digitális és logisztikai csatornákon. Kiemelkedő intézkedésként megemlíthető itt az ellenőrzésre alkalmazott berendezések fejlesztése és használata, valamint a tagállamok tapasztalatcseréjének ösztönzése, bizonyos bevált gyakorlatok esetében, mint a kábítószer-kereső kutyák használata a gyanús postai küldemények monitorozása esetén. A negyedik az illegális kábítószer-előállításának, prekurzurok kereskedelmének és a környezeti károknak a csökkentése. Ezen pont esetén az egyik fontosabb rendelkezés a közigazgatási és bűnüldözési hatóságok együttműködésének növelése más érintett felekkel a felsorolt célok érdekében. Az ötödik pont a kábítószeresek használatának megelőzését tűzi ki célul, amelynek jelentős pontja a fiatalok figyelmének felhívása a kábítószer hatásaira, például a drog hatása alatt történő járművezetés következményeire. A hatodik prioritás azon szolgáltatásokhoz való könnyed hozzáférés, amelyek az ellátást és a kezelést biztosítják, valamint ezen tevékenységek megerősítése. A hetedik pontban olvashatók az olyan beavatkozások és intézkedések fokozott alkalmazása, amely a fogyasztók támogatására és védelmére szolgálnak. Ilyenek lehetnek a drogfogyasztás következtében kialakult fertőző betegségek, leginkább a HIV és hepatitis C csökkentése, korai felismerése és a tesztelési lehetőségek biztosítása. A kábítószerfogyasztók szociális és

⁴⁶ Európai Unió Tanácsa (2022) Az EU drogpolitikája

⁴⁷ Európai Unió Tanácsa (2022) Az EU drogpolitikája

egészségügyi szükségleteinek kielégítése vonatkozó szabályok - börtönökben és szabadon bocsátásukat követően egyaránt - a nyolcadik stratégiai prioritás, amely olyan célokat foglal össze, mint a túladagolás okozta halálozás jelentős csökkentése a büntetés-végrehajtási intézményekben, illetve a kábítószerfogyasztással kapcsolatos ismeretterjesztés bevezetése részükre. A kilencedik pont fókuszában az együttműködés fokozása az intézkedések hatékony végrehajtása érdekében harmadik országokkal, illetve az EU vezető szerepével kialakított emberi jogokra épülő drogpolitika létrehozása áll. Itt a korábban említett szervek, az Europol, az Eurojust és az EMCDDA megerősítésére irányuló intézkedések is megtalálhatók. Az utolsó előtti stratégiai prioritásként a jövőbeli kihívásokra létrehozott hatékony reakciók kialakítását és az innovációra épülő szinergiák megalkotását nevesíti a cselekvési terv. Megemlíti a COVID-19 járvány okozta tanulságok levonása és a helyzet okozta károk felmérése a hatékonyabb fellépés érdekében. Az utolsó stratégiai pont szerint nemzeti és uniós szinten is az erőforrásokat biztosítani kell a cselekvési terv és a stratégia teljesítése érdekében. Megemlíti ehhez kapcsolódóan a tagállamok bevonására tett intézkedést. Az EU tagállamok folyamatosan nyomon követnék a pontok teljesítését és értékelnék a végrehajtás sikerességét, valamint az Európai Parlamentnek és Tanácsnak legkésőbb 2025. március 31-én megküldenék az értékelést.⁴⁸

Mivel az érvényben lévő drogpolitika 2021-2025. közötti időszakot foglalja magába és jelenleg 2022-öt írunk, ezért nehézséget okozhat az eddigi eredmények értékelése. Legalább az 5 éves ciklus felének el kell telnie ahhoz, hogy a stratégia értékelése megfelelően el tudjon kezdődni. Az biztosan elmondható, hogy az új drogpolitikát egy átfogóbb kezdeményezésnek tartják a korábban kiadott verzióktól, ugyanis nagyobb hangsúlyt fektet a kábítószer-probléma kezelésére, illetve az országok tapasztalatainak a felhasználását és megosztását fontosnak tartják, tehát az Európai Unió nagy reményeket fűz a cselekvési tervben meghatározott pontok teljesítése általi eredmények eléréséhez.⁴⁹

⁴⁸ Az Európai Unió Tanácsa (2021) Az EU 2021–2025-re szóló, drogokra vonatkozó cselekvési terve 2021/C 272/02, Az Európai Unió Hivatalos Lapja, https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/?uri=uriserv%3AOJ.C_2021.272.01.0002.01.HUN&toc=OJ%3AC%3A2021%3A272%3ATO C (Utolsó letöltés: 2022.10.09)

⁴⁹ Drugnet (2021) The newsletter of Ireland's focal point to the EMCDDA, Ireland, https://www.hrb.ie/fileadmin/2.Plugin_related_files/Publications/2021_publications/2021_HIE/Evidence_Centre/Drugnet_Ireland_77.pdf (Utolsó letöltés: 2022.10.15.)

A dokumentum erőssége lehet, hogy kiemeli azokat a területeket, ahonnan a kábítószer-probléma eredhet és a meghatározott intézkedések megfelelően reagálhatnak ezekre. Hiányosságai között említhető, hogy a civil társadalom bevonása nem történt meg a pontok kialakítása közben, pedig az észrevételeik bevonásával még részletesebb cselekvési tervet tudtak volna kialakítani.⁵⁰

Az Európai Unió tagállamai között az illegális-kábítószerkereskedelmet érintő tevékenység tekintetében jelentős eltérések vannak a maximálisan kiszabható büntetések tekintetében, ugyanis ezek nemzeti szinten valósulnak meg. Az Unió javaslata alapján, kiszabható büntetésnek, az alapvető bűncselekménynek tekinthető kábítószer-kereskedelemmel kapcsolatos tevékenységre súlyosbító körülmény nélkül, 1-3 év büntetés alkalmas lehet, de a gyakorlatban az eltérő jogszabályok miatt ez országonként változik, így 1 évtől akár életfogytig is terjedhet meghatározott esetekben. Magyarország azon országok közé tartozik, ahol kiszabható az életfogytig tartó szabadságvesztés, ha nagy mennyiségű kábítószer szállításról van szó és ugyanez igaz Görögországra és Szlovákiára is. Észtországban, Ausztriában, Franciaországban akkor lehetséges az imént említett büntetés kiszabása, ha bűnszervezet részeként követik el a kábítószerrel kapcsolatos tevékenységet. Amennyiben az egészségre leginkább ártalmasabb a cselekedet, akkor Írországban Cipruson is dönthetnek az életfogytig tartó büntetés mellett, ha halálhoz vezet akkor Szlovákiában, ha kiskorú halálához akkor Luxembourgban is, valamint, ha jelentős vagyonszerzést okoz akkor Észtországban is. Görögországban a bíróságon az érvényes jogszabályi keretek között a korábban említett büntetési forma, minden más országban is felsorolt esetben alkalmazható.⁵¹ A további tagállamok tekintetében, 10 évtől terjedő szabadságvesztésre ítélték el az emberek Finnországban és Svédországban, 20 évtől terjedőre pedig Portugáliában és Olaszországban. A minimális büntetések tekintetében is eltérések mutatkoznak, van, ahol egy vagy kevesebb, mint egy év a kiszabható büntetés, illetve van, ahol nincs is minimálisan kiszabható büntetés. A legtöbb súlyosbító körülményt az Egyesült Nemzetek Szervezetének a kábítószeres és pszichotróp anyagok tiltott kereskedelméről szóló 1988. évi egyezményének 3. cikke határozza

⁵⁰The International Drug Policy Consortium (2020) Drug policy experts raise concerns regarding the draft EU Agenda and Action Plan on Drugs 2021-2025 - Open Letter, <https://idpc.net/news/2020/09/drug-policy-experts-raise-concerns-regarding-the-draft-eu-agenda-and-action-plan-on-drugs-2021-2025-open-letter> (Utolsó letöltés: 2022.10.15.)

⁵¹EMCDDA (2017) Technical Report: Drug trafficking penalties across the European Union, a survey expert opinion, Lisszabon, https://www.emcdda.europa.eu/publications/technical-reports/trafficking-penalties_en (Utolsó letöltés: 2022.10.07.)

meg.⁵² Ezek lehetnek a nagy mennyiségű droggal, vagy bűnözői szervezet részeként folytatott cselekmény és az olyan kábítószerkezeléshez kapcsolódó tevékenység, amely a legnagyobb egészségkárosodást okozza, vagy több személy egészségét jelentősen rombolja. Amennyiben az elkövető saját függőségének finanszírozása miatt szállítja a kábítószerrel, az Magyarországon, Belgiumban, Ausztriában, Portugáliában és Görögországban enyhítő körülmények alkalmazásával jár.⁵³

Magyarország vonatkozásában a 2012. évi C. törvény a Büntető törvénykönyvről XVII. fejezetének, Az egészséget veszélyeztető bűncselekmények, 176. § rendelkezik a Kábítószer-kereskedelemben kiszabható büntetések mértékéről, amely egy évtől kezdődő, életfogytig is tartható büntetéseket foglal magába, a cselekmény milyensége, valamint a súlyosbító és az enyhítő körülmények figyelembevételével.⁵⁴

3 KONTEXTUS

3.1 A mexikói drogháború hatása a kartellek közötti erőviszonyok átrendeződésére

3.1.1 *A mexikói drogkereskedelemben a kartellek kialakulásának kezdete*

Mexikó szerepének erősödése a drogkereskedelemben az 1980-as évek után kezdődött meg, miután Kolumbiában leszámoltak a Medellín és a Cali kartellekkel, ugyanis új útvonalra volt szükség Kolumbián kívül a kábítószer szállítására.⁵⁵ A drogkereskedelemben azokon a területeken jellemző, ahol a kilátástalan gazdasági helyzet miatt vannak, akik ebbe beszállnak, az állam pedig elnézi és/ vagy nem tudja megfékezni az illegális tevékenységet.

⁵²EMCDDA (2017) Technical Report: Drug trafficking penalties across the European Union, a survey expert opinion

⁵³EMCDDA (2017) Technical Report: Drug trafficking penalties across the European Union, a survey expert opinion

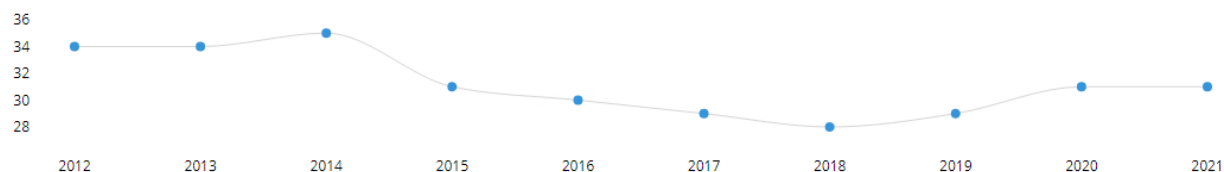
⁵⁴2012. évi C. törvény a Büntető törvénykönyvről (2022) XVII. Fejezet, Az Egészséget veszélyeztető bűncselekmények, 176. § Kábítószer-kereskedelemben, <https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a1200100.tv> (Utolsó letöltés: 2022.10.09.)

⁵⁵Petcu, Cristina (2017) Globalization and Drug Trafficking, Research Gate, https://www.researchgate.net/publication/322602714_Globalization_and_Drug_Trafficking (Utolsó letöltés: 2022.10.09.)

3.1.2 A korrupció mértéke

A kartellek kenőpénzt nyújtanak a köztisztviselőknek és a rendőrségnek, amíg ők az illegális tevékenység politikai és földrajzi kereteit biztosítják részükre.⁵⁶ Laurie Freeman, a Washington Office on Latin-America munkatársa a következő megállapítást tette: „Mexikóban az üzletkötés a közhivatalnokok, valamint a bűnüldöző és igazságügyi szervek megfélemlítésével és megvesztegetésével jár, ugyanis a szervezett bűnözés nem tud fennmaradni korrupció nélkül.”⁵⁷ Az utóbbi idézett gondolat indokolhatja azt a nagy mértékű korrupciót, ami az országban jellemző, amely kéz a kézben jár a szervezett bűnözéssel, de végső soron nem lehet tudni, hogy milyen magas szintekre képes eljutni még. Mexikó a korrupciós listán a 2021-es adatok szerint a 180 ország közül a 124. volt.⁵⁸ Ez a CPI index azt mutatja meg, hogy az egyes országok szak- és üzletemberei az adott ország közsféráját mennyire tartják korruptnak. A következő diagramm a 2012-2021. közötti időszakban mutatja meg a korrupció alakulását az országban.

Score changes 2012 - 2021

Forrás: Korrupció Észlelési Index, CPI (2021) Mexico <https://www.transparency.org/en/cpi/2021/index/mex>

Az országokat 0-tól 100-ig értékelik, a 0 a legkorruptabb tekinthető, míg a 100 a korrupciótól teljes mentességet jelenti. Mexikó 2021-ben a 32-es értéket kapott, amely szerint a jelentősen korrupt országok közé tartozik. Bár a 2012-es 34-es értékhez képest csökkenés figyelhető meg, de a 9 év alatt a -2 érték nem tekinthető jelentős eredménynek. Az évekre levetített értékek az adott kormányzat hatékony, vagy éppen kevésbé hatékony fellépését is jelentheti a korrupcióval szemben. 2018-ban volt a legsikeresebb a helyzet a diagramm szerint, amikor is az érték 28 volt, de ez alapvetően azzal is indokolható, hogy csupán a kormányváltás miatti választások során az új kormány felálltaig és a működésük beálltaig csökkenhetett az érték, a helyzet

⁵⁶Morris, Stephen D. (2012) Corruption, Drug Trafficking, and Violence in Mexico, *The Brown Journal of World Affairs* 18. évf., 2. sz., 29-43.

⁵⁷Morris, Stephen D. (2012) Corruption, Drug Trafficking, and Violence in Mexico, *The Brown Journal of World Affairs* 18. évf., 2. sz., 29-43.

⁵⁸Corruption Perception Index (2021) Mexico, <https://www.transparency.org/en/cpi/2021/index/mex> (Utolsó letöltés: 2022.10.24.)

bizonytalanságára való tekintettel, ugyanis utána 2019-től újabb emelkedés figyelhető meg a MORENA kormány alatt.

3.1.3 *Narkoterrorizmus és narkopropaganda*

A 2000-es évektől kezdődően a kartellek tevékenysége egyre brutálisabbá vált, az általuk kifejtett nagyfokú erőszakot már nevezték terrorizmusnak is, amely a mai napig hatalmas vitákat okoz és kételyeket az említett szó használatát illetően.⁵⁹ Korlátozottan megegyezhet a kartellek és a terroristák célja, ugyanis bizonyos esetekben mindkét fél a terület feletti ellenőrzést akarja elérni, viszont eltérés lehet, hogy míg a korábban említett csoportot a profit hajtja, addig az utóbbit az ideológiai / politikai / vallási meggyőződés.⁶⁰ A lakosság félelemben tartása céljából a bandák képesek bevetni a terrorizmus eszközeit, ezek többek között a robbantások, az ártatlan civil lakosság megkínzása, valamint a propaganda alkalmazásával a manipulációt tűzik ki célul. 2006. óta szinte mindennapos az, hogy valakit elraboljanak vagy megöljenek fényes nappal nyilvános helyen, vagy a szintén döbbenet és félelmet okozó felfegyverzett bandatagok konvojokban való körözése a városokban és az autópályákon.⁶¹ Az imént említett cselekedetek a mexikói narkoterrorizmus részei, amelynek okai visszavezethetők a közbiztonságért felelős szervek tehetetlenségére, valamint a bűnözői bandák és a kormányzat közötti kimondatlan büntethetlenségi együttműködésre.⁶² Az észak-mexikói Juárez városában a lakosság csupán a kartelleket tekintette képesnek az erő kifejtésére és a hatalom gyakorlására, ugyanis a törvényesen felállított hatóságok semmilyen módon nem tudták megakadályozni az emberöléseket, így a lakók teljesen eltávolodott tőlük és hitét veszítették a rendőrségben.⁶³

A kartellek nézeteik terjesztését különböző platformokon hajtják végre az emberek csatlakozásra buzdítására és megfélemlítése céljából. Ezek lehetnek a youtube-on közzétett videók, a korábban említett nyilvános erőszakos cselekmények, illetve plakátok.⁶⁴ Az is

⁵⁹Teiner, David (2020) Cartel-Related Violence in Mexico as Narco-Terrorism or Criminal Insurgency, Terrorism Research Initiative, 14. évf. 4. sz. 88-98.

⁶⁰Teiner, David (2020) Cartel-Related Violence in Mexico as Narco-Terrorism or Criminal Insurgency, Terrorism Research Initiative, 14. évf. 4. sz. 88-98.

⁶¹Méndez-Coto, Marco Vinicio (2021) Geopolítica y amenazas híbridas en el siglo XXI, Casos de Estudio, 77-81, Costa Rica, OPI

⁶²Méndez-Coto, Marco Vinicio (2021) Geopolítica y amenazas híbridas en el siglo XXI, Casos de Estudio, 77-81, Costa Rica, OPI

⁶³Campbell, Howard (2014) Narco-Propaganda in the Mexican "Drug War": An Anthropological Perspective, *Latin American Perspectives*, 41. évf. 2.sz., 60-77.

⁶⁴Campbell, Howard (2014) Narco-Propaganda in the Mexican "Drug War": An Anthropological Perspective, *Latin American Perspectives*, 41. évf. 2.sz., 60-77.

előfordult már, hogy egy kartell egy televíziós csatornát kényszerített a drogokkal kapcsolatos videóik levetítésére. A narkopropaganda hatalmas következményekkel bír a közbiztonság szempontjából, valamint a rendőri erők, a kartellek és az ellenséges bandák között még több erőszakos cselekedetet szül.⁶⁵ A 2022-es mexikói helyzetet a bandatámadások által elkövetett nagy mértékű erőszak jellemzi, jelenleg a legveszélyesebb országnak tartják az újságírók szempontjából, ugyanis minden héten legalább egy, az imént említett szakmabeli életét veszti.⁶⁶ A korrupciót leleplező, oknyomozó cikkeket készítő újságírókat nem ritkán halálos támadás éri, ezt követően holttestüket a kartellek a lakosság megfélemlítése céljából nyilvános helyen szokták hagyni fenyegető üzenetekkel. Az említett sikeres manipuláció, mint jelentős tényező a narkopropaganda tekintetében, a következő feliratok alkalmazásával is megvalósulhat: például „a gyermekeknek eladott drogért” kellett meghalnia az áldozatnak. További bevált módszernek tekinthető, hogy a bandák gyakran úgy reklámozzák magukat, mintha anyagi biztonságot is nyújtanának a tagoknak, vagy éppen biztosítják őket, hogy a belépéssel megszűnik számukra a napjainkat meghatározó állandó rettegés.⁶⁷ Az említett taktikák gyakran sajnos nagy sikereket aratnak, ugyanis az emberek többsége Mexikóban inkább egy banda részévé válik, minthogy a napjaikat a kiszámíthatatlan erőszakos cselekedetektől való félelemben töltsék.

3.1.4 *A kartellek tevékenységének visszaszorítása*

A Mexikóban zajló drogháború több, mint egy évtizede tart, 2006. óta napjainkig 360 000 gyilkosság történt, továbbá sok az eltűnt (aki a hivatalos gyilkossági statisztikákban nem szerepel, mivel holtteste nem került elő).⁶⁸ Általánosságban elmondható, hogy a kartellekre jellemző a folyamatos átalakulás, mint például a felbomlás, az újraalakulás, az egyesülés más kartellekkel stb. Tevékenységük szárnyalása az Intézményes Forradalmi Párt (PRI) több, mint hetven éves kormányzása alatt kezdődött (1920-es évektől 2000-ig), de a 2000-ben történt

⁶⁵Campbell, Howard (2014) Narco-Propaganda in the Mexican "Drug War": An Anthropological Perspective, *Latin American Perspectives*, 41. évf. 2.sz., 60-77.

⁶⁶Arocha, María Fernanda (2022) Regional Overview: Mexico, Central America, and the Caribbean 5-11 February 2022, Armed Conflict Location & Event Data Project, ACLED, <https://acleddata.com/2022/02/17/regional-overview-mexico-central-america-and-the-caribbean-5-11-february-2022/> (Utolsó letöltés: 2022.10.25.)

⁶⁷Campbell, Howard (2014) Narco-Propaganda in the Mexican "Drug War": An Anthropological Perspective, *Latin American Perspectives*, 41. évf. 2.sz., 60-77.

⁶⁸Council on Foreign Relations (2022) Mexico's Long War: Drugs, Crime, and the Cartels, <https://www.cfr.org/background/mexicos-long-war-drugs-crime-and-cartels> (Utolsó letöltés: 2022.10.18.)

kormányváltás után a konzervatív Nemzeti Akció Párt (PAN) élén álló, Vicente Fox sem tudott véget vetni a kartellek eddigi töretlen hatalomgyakorlásának.⁶⁹

A droggartellek közötti és az ellenük folytatott küzdelem 2006 és 2012 között 63 000 ember halálát okozta.⁷⁰ Azokon a területeken, ahol a rendőrség szemet huny a kartellek tevékenysége felett, ott a kifejtett erőszak kisebb mértékben volt jellemző, illetve a lopások is csökkentek, mert nem voltak rákényszerítve más bűncselekmények elkövetésére. Kivételt képez a kartellek közötti területért folytatott küzdelem, ugyanis itt az erőszak és gyilkosság mértéke mindenképpen növekszik, emelve a kartellek kiadásait. Utóbbit úgy próbálják fedezni, hogy a helyieket adózásra kényszerítik, illetve diverzifikálják illegális tevékenységeiket.⁷¹

A bandák elleni fellépést legtöbbször fegyveres úton próbálja megoldani az aktuális kormány, ami általában még több konfliktust szül. Calderón elnöknek, 2006-2012 közötti elnöki ciklusa alatt, a legnagyobb célja a droggartellek vezetőinek megállítása volt, így amerikai segítséggel a legrettegettebb 37 drogbáró közül 25-öt sikerült vagy elkapniuk vagy a bevetés közben kivégezniük.⁷² Több kutató a kisebb drogbandák létrejöttét ehhez az időszakhoz köti, valamint dupla annyi gyilkosságot regisztráltak elnökségének hat esztendeje alatt, mint elődje korában, ami szám szerint 120 000 gyilkosságot jelent a hivatalos adatok szerint.⁷³ A valós számok feltételezhetően magasabbak. A kisebb méretű bandák a nagyobbak szétforgácsolódásával jöttek létre. A nagyobb kartellek szétesése azonban nem csökkentette a kábítószerkereskedelem mértékét. Calderón elnököt követte Peña Nieto elnök (PRI) 2012-2018 között, akihez a Csenedőrség létrehozása köthető, de mégis az ő ideje alatt követték el a legtöbb gyilkosságot az országban, amely nagyrészt a kartellek szétőredezésével indokolható, ugyanis az erőszakos cselekmények által szerettek volna tekintélyt kiépíteni az újonnan létrejött csoportok, illetve a maguk javára konszolidálni az erőviszonyokat.⁷⁴ 2018-tól napjainkig Andrés Manuel López Obrador elnök (MORENA) kormánya áll az ország élén, aki egy újabb megközelítést alkalmaz a bandák visszaszorítása érdekében. Munkalehetőségeket igyekszik teremteni, a kartellvezetők fegyveres erővel való eltávolításától próbál tartózkodni és a regionális biztonsági

⁶⁹Council on Foreign Relations (2022) Mexico's Long War: Drugs, Crime, and the Cartels

⁷⁰Gutiérrez-Romero, Roxana (2016) Estimating the impact of Mexican drug cartels and drug-related homicides on crime and perceptions of safety, *Oxford Journals*, 16. évf. 4. sz. 941-973.

⁷¹Gutiérrez-Romero, Roxana (2016) Estimating the impact of Mexican drug cartels and drug-related homicides on crime and perceptions of safety, *Oxford Journals*, 16. évf. 4. sz. 941-973.

⁷²Council on Foreign Relations (2022) Mexico's Long War: Drugs, Crime, and the Cartels

⁷³Council on Foreign Relations (2022) Mexico's Long War: Drugs, Crime, and the Cartels

⁷⁴Council on Foreign Relations (2022) Mexico's Long War: Drugs, Crime, and the Cartels

együttműködést szeretné javítani. Javasolta amnesztiában részesíteni az alacsonyabb szintű kartelltagokat, illetve az illegális kábítószereszek dekriminalizációját. Bár a stratégiája újszerűnek tűnik, működése és megvalósíthatósága kérdéses és a gyilkosságok száma továbbra is rekordszinten van.⁷⁵

A droggkartellek széttöredezettségének a mértéke és hatása a mai napig nem ismert teljesen, így ez nagy mértékben megnehezíti a kormányzati fellépést ellenük.⁷⁶ A nagyobb csoportok vezetőit -akiket általában családi kötelék tart össze-, jobban számon lehetett tartani. A kisebb csoportok megjelenésével egyre több és több kihívást jelentő bandára kell egyszerre a kormánynak figyelnie, így nyilvántartásuk és a megállításuk nagy problémákat okoz.⁷⁷

3.1.5 *A Sinaloa-kartell rövid bemutatása és a CJNG-vel való küzdelme*

A Sinaloa-kartell az Amerikai Kábítószer-ellenes Hivatal (DEA) szerint az egyik legjelentősebb droggereskedő csoportnak tekinthető. Bár Joaquín "El Chapo" Guzmánt 2017-ben az amerikai hatóságok letartóztatták, fiai tovább vezették a kartellt és fenntartották a több, mint 50 országba való szállítást.⁷⁸

A Sinaloa-kartell, mint az egyik legmeghatározóbb illegális kábítószerkereskedelemmel és előállításával foglalkozó banda befolyása az országban jelentős. 2011-2019 között a 1569 fegyveres összecsapást jegyezték fel hozzájuk köthetően, amelyből 644 a legnagyobb vetélytársukkal, a Jalisco Új Nemzedék Kartellel (CJNG) történt területük kiterjesztése érdekében.⁷⁹ Bár a Sinaloa-kartell vezetőit lefűlelték az utóbbi években, a csoport töretlenül uralja a főbb drogpiaconkat. Számos korábban említett erőszakos fellépés kapcsolódik a kartellhez, amely jelentősen kihat a civil társadalomra. Zacatecas „extrém kockázatos” szövetségi államnak tekinthető, ugyanis a Sinaloa és a Jalisco-kartell közötti konfliktusok a terület ellenőrzéséért halálos támadásokba szoktak torkolni.⁸⁰ 2021. november 24-én a II.

⁷⁵Council on Foreign Relations (2022) Mexico's Long War: Drugs, Crime, and the Cartels

⁷⁶Beittel, June S. (2022) Mexico: Organized Crime and Drug Trafficking Organizations, Congressional Research Service, <https://crsreports.congress.gov/product/details?prodcode=R41576> (Utolsó letöltés: 2022.10.19.)

⁷⁷Beittel, June S. (2022) Mexico: Organized Crime and Drug Trafficking Organizations, Congressional Research Service

⁷⁸Council on Foreign Relations (2022) Mexico's Long War: Drugs, Crime, and the Cartels

⁷⁹Infobae (2021) Mapa de guerra: dónde y contra quién está peleando el Cártel de Sinaloa, Mexico, <https://www.infobae.com/america/mexico/2021/04/29/mapa-de-guerra-donde-y-contra-quien-esta-peleando-territorios-el-cartel-de-sinaloa/> (Utolsó letöltés: 2022.10.19.)

⁸⁰Arocha, María Fernanda (2022) Regional Overview: Mexico, Central America, and the Caribbean 5-11 February 2022, Armed Conflict Location & Event Data Project, ACLED

Zacatecas hadművelet keretében a kormányerők szerették volna a helyzetet stabilizálni és a kartellek összecsapásait csökkenti, de 48 órán belül újabb erőszakos harcot jegyeztek közöttük.⁸¹ Zacatecas azért tekinthető potenciális helyszínnek mindkét csoport számára, mert az ország kilenc más államával összeköttetésben van, így ideális a drog-kereskedelem szempontjából, továbbá közel található Durango, Sinaloa és Chihuahua aranyháromszögéhez is.⁸² Zacatecas a Nemzeti Újjászületési Mozgalom (MORENA) párt tagja, David Monreal Ávila kormányzó irányítása alatt áll, aki bár elkötelezett a kartellek elleni fellépés, illetve a munkahelyteremtés iránt a fiatalok bandákhoz való csatlakozásának csökkentése végett, de a területen így is legalább 1500 áldozata volt az összecsapásoknak 2022 szeptemberéig.⁸³

A Sinaloa-kartell és a CJNG eltérő taktikát alkalmaz a terjeszkedés és hatalom fenntartása érdekében. Az előbbit a megfontoltabb, a kiszámíthatóbb viselkedés és az erőszak mértékkel való alkalmazása jellemzi, erre megfelelő példa lehet a zsarolások során megfigyelhető hozzáállásuk. 2013-ban Tijuánában egy étteremtulajdonos úgy nyilatkozott róluk, hogy a Sinaloa-kartell terjeszkedésével jobb helyzetbe kerültek, mert a zsarolásoknak eleget téve csak hetente egyszer kell fizetniük, udvariasak velük a bandatagok és a díjak is csökkentek. Ezzel ellentétben a CJNG sokkal erőszakosabb, követelőzőbb és kiszámíthatatlan viselkedése volt megfigyelhető, például a heti többszöri fizetés kikényszerítése, változó összegekkel.⁸⁴ Így levonható az a következtetés, hogy a Sinaloa-kartellnek nem szükséges olyan szintű erőszakot kifejtenie, mint a másik említett csoportnak, ugyanis az agresszív viselkedést és az elnyomást képes olyan szinten tartani, hogy az a lakosság és a vállalkozások számára elviselhető legyen, amelynek több oka van. Egyrészt szolgáltatásokat nyújt a lakosság részére, az adószedőket és az ellenőröket távol tartja a vállalkozóktól, politikai tőkét szerez a helyiektől a rablások és a bűnözés visszaszorításáért, valamint 2020-ban a COVID-19 járvány idején szociális csomagokat osztogattak, fertőtlenítővel, pénzzel és élelmiszerrel.⁸⁵ Ezen példák alapján

⁸¹Juan Carlos Ortega (2021) Video: Enfrentamiento entre miembros del CJNG y el Cártel de Sinaloa causa terror en la población de Zacatecas, *Prensa Libre*, <https://www.prensalibre.com/internacional/video-enfrentamiento-entre-miembros-del-cjng-y-el-cartel-de-sinaloa-causa-terror-en-la-poblacion-de-zacatecas/> (Utolsó letöltés: 2022.10.19.)

⁸²Rise To Peace (2022) Violence Overflows in Zacatecas: The War Between the CJNG and the Sinaloa Cartel, <https://www.risetopeace.org/2022/01/29/violence-overflows-in-zacatecas-the-war-between-the-cjng-and-the-sinaloa-cartel/risetopeace/> (Utolsó letöltés: 2022.10.23.)

⁸³El Financiero (2022) Enfrentamiento entre Cártel de Sinaloa y CJNG deja siete muertos en Jerez, Zacatecas, <https://www.elfinanciero.com.mx/estados/2022/09/11/enfrentamiento-entre-cartel-de-sinaloa-y-cjng-deja-siete-muertos-en-jerez-zacatecas/> (Utolsó letöltés: 2022.10.19.)

⁸⁴Felhab-Brown, Vanda (2022) How the Sinaloa Cartel rules? <https://www.brookings.edu/opinions/how-the-sinaloa-cartel-rules/> (Utolsó letöltés: 2022.10.23.)

⁸⁵Felhab-Brown, Vanda (2022) How the Sinaloa Cartel rules?

megfigyelhető, hogy a kartell mélyen belefolyik a helyi közösségekbe, részt vesz a bűnözés visszaszorításában, a lakosság segítésében, miközben a háttérben illegális drogokkal kapcsolatos tevékenységet hajt végre, illetve bizonyos helyzetekben erőszakot alkalmaz. Továbbá kiemelendő, hogy a Sinaloa-kartell ezen tevékenységének a pozitív megítélése csak azokon a területeken sikeres, ahol a kormány már nem tudja biztosítani a védelmet a lakosság számára, így a banda uralma itt megfelelőbb számukra, mint a kiszámíthatatlan bűnözői csoportok általi erőszakos tevékenység, amelyet a CJNG alkalmaz.⁸⁶

A kormányzati kontrol hiánya megfigyelhető volt többek között 2019-ben amikor is Sinaloa-kartell felfegyverezve átvette a hatalmat Culiacán városában, lezárva a repülőteret, a metrócsomópontokat, utakat. Több órás tűzharcba keveredtek a katonasággal válaszlépésként „El Chapo” fiának, Ovidio Guzmánnak a letartóztatására.⁸⁷ Az említett eset tipikus példája a kormányzatra kifejtett nyomásgyakorlásnak, valamint a kartell rugalmasságának, hihetetlen gyors mozgósításának, amellyel szemben a mexikói hadsereg alulmaradt. Az erőszakkal és az öldökléssel való fenyegetés eredményeként a hadsereg feladta a városban a küzdelmet a halálesetek elkerülése miatt, illetve a mexikói elnök utasítására Guzmánt is szabadon engedték. A leírtak alapján elmondható, hogy hatékonyabb biztonsági politika kialakítására van szükség Mexikóban, a kartellek közötti erőszak és az agresszív fellépések visszaszorítása érdekében.⁸⁸ Ugyanakkor a kartellek ellen folytatott küzdelem és a lehetséges megoldások megtalálása hosszú távú folyamat, amelyre bizonyára egyhamar nem fognak megoldást találni a probléma komplex volta és eddig még feltáratlan okai miatt.

3.2 A mexikói bűnözői jelenlét erősödése Európában

3.2.1 A mexikói metamfetamin termeléssel foglalkozó bűnözők megjelenése Európában

A mexikói bűnözői hálózatok terjeszkedése Európában két részben valósult meg. Először is az 1990-es 2000-es években jelentek meg a kokainszállítás okán, majd 2015-től a metamfetamin exportálás tette indokoltá jelenlétüket, amely az ázsiai-csendes-óceáni térségbe irányult az európai kontinensen keresztül.⁸⁹ Kezdetben az említett szert Mexikóban állították elő, majd a

⁸⁶Felhab-Brown, Vanda (2022) How the Sinaloa Cartel rules?

⁸⁷Grillo, Ioan (2019) How the Sinaloa Cartel Bested the Mexican Army, *Time* <https://time.com/5705358/sinaloa-cartel-mexico-culiacan/> (Utolsó letöltés: 2022.10.23.)

⁸⁸Rise To Peace (2022) Violence Overflows in Zacatecas: The War Between the CJNG and the Sinaloa Cartel)

⁸⁹Felhab-Brown, Vanda (2022) The foreign policies of the Sinaloa Cartel and CJNG- Part IV.: Europe's cocaine and meth markets, <https://www.brookings.edu/opinions/the-foreign-policies-of-the-sinaloa-cartel-and-cjng-part-iv-europes-cocaine-and-meth-markets/> (Utolsó letöltés: 2022.10.24.)

hatékonyság, illetve az európai piac nyitottsága miatt a Sinaloa-kartell több metamfetamin „szakácsot” telepített át az európai kontinensre. A kisebb mexikói bandák az európai terjeszkedést azért hajtják végre, mert a nagyobb bűnszervezetek tevékenysége miatt - mint az imént említett szervezet -, kiszorulnak a helyi piacról, így újabb területekre való áttelepülésre kényszerülnek, ugyanakkor a nagyobb kartellek áttelepülésének célja a nemzetközi kereskedelemben való szélesebb részvétel elérése.⁹⁰

A korábban említett fejezetekben kiemelttem ennek az együttműködésnek a pozitív hozadékát a bűnözői körök szempontjából. A holland laborokban megérte nekik az MDMA előállításról a metamfetaminra való átállás, ugyanis feleslegmentesen is képesek voltak egy erősebb d-met nevezetű metamfetamint létrehozni, ráadásul a korábban használt laborok jól alkalmazhatónak bizonyultak az új drog számára. A Sinaloa-kartell európai megjelenését követően nem telt bele sok idő és a CJNG útja is Európába vezetett legnagyobb vetélytársukat követve.⁹¹ Európai tevékenységüket tekintve, nyílt erőszak és fegyveres küzdelmek nélkül folytatják a drogok szállítását és elosztását a bandák. Ennek több oka is lehet. Egyrészt az, hogy az európai rendszer sokkal határozottabban fellép az illegális tevékenység ellen. Az erőszakos módszerek fokozott figyelemmel járnának a hatóságot részéről. Másrészt, a mexikóiaknak nincs kapacitásuk nagyobb felfegyverzett csoportok helyi kialakítására vagy az amerikai kontinensről történő áthelyezésére. Az imént említett gondolat viszont nem jelenti azt, hogy a későbbiekben sem fognak a kartellek Európában a piacok elfoglalása érdekében erőszakosan fellépni és bérgyilkosokat alkalmazni.⁹²

Az UNOCD 2021-ben kiadott jelentése szerint a Mexikóban működő illegális laboratóriumok száma, amelyekben a metamfetamin gyártás zajlik, csökkent.⁹³ Ez indokolható azzal, hogy az Európába település által kevesebb szükség van a mexikói laboratóriumokra, illetve a nagyüzemi

⁹⁰Quirós, Ludmilla (2020) *Cárteles mexicanos en el mercado europeo de drogas sintéticas: alcances y lecciones desde la pandemia de SARS-CoV2*, <https://media.realinstitutoelcano.org/wp-content/uploads/2021/10/ari84-2020-quiros-carteles-mexicanos-mercado-europeo-drogas-sinteticas-alcances-lecciones-pandemia-sars-cov2.pdf> (Utolsó letöltés: 2022.10.25.)

⁹¹Felhab-Brown, Vanda (2022) *The foreign policies of the Sinaloa Cartel and CJNG- Part IV.: Europe's cocaine and meth markets*

⁹²Felhab-Brown, Vanda (2022) *The foreign policies of the Sinaloa Cartel and CJNG- Part V.: Europe's Supercocaine and on-the-horizon issues and the Middle East*, <https://www.brookings.edu/opinions/the-foreign-policies-of-the-sinaloa-cartel-and-cjng-part-v-europes-supercocaine-and-on-the-horizon-issues-and-the-middle-east/> (Utolsó letöltés: 2022.10.25.)

⁹³Manetto, Francesco (2021) *Methamphetamine and online sales: How Mexican drug cartels are gaining ground in the US and Europe*, *El País*, <https://english.elpais.com/usa/2021-10-27/methamphetamine-and-online-sales-how-mexican-drug-cartels-are-gaining-ground-in-the-us-and-europe.html> (2022.10.25.)

előállítás elterjedése miatt nincsen szükség kisebb laborokra. Ezt a gondolatot továbbá erősítheti egy korábbi fejezetben említett az Európai Unió területén - Szlovákiában és Spanyolországban - lefoglalt hatalmas mennyiségű metamfetamin. Összességében az Europol megállapítása szerint bár Mexikóból is érkezik metamfetamin, de jelenleg, a 2020-as évek elején, nagyrészt a Mexikóból áttelepült bandák európai partnereikkel együtt látják el az Unió piacát az illegális szerrel.⁹⁴ Az Europol ügyvezetője, Catherine De Bolle, felhívta rá a figyelmet, hogy bár gyakran úgy tűnik, hogy más országból érkezik a metamfetamin, a legtöbbször mexikói központhoz köthető, amely hűen tükrözi a mexikói droghálózat kiterjesztettségét.⁹⁵

3.2.2 Egyéb mexikói tevékenység Európában

A metamfetamin előállításán kívül a mexikói bűnözői bandák, köztük kiemelten a Sinaloa-kartell kokainszállítmányok exportálását is végrehajtja Európa irányába, ugyanis itt majdnem kétszer annyiért tudják értékesíteni az említett szert, mint az USA-ban, illetve megfelelő terjeszkedési lehetőséget nyújt számukra. Mindezekre a Halcon hadművelet során derült fény.⁹⁶ Az USA-ban 1 kilogramm kokain ára 28 000 dollárba kerül, amíg Európában ugyanez a mennyiség 40 000 dollár, amely jelentős különbség a nyereségben.⁹⁷ Az Egyesült Államokban a piac túlterheltsége a kokain tekintetében is megemlítendő.⁹⁸ Korábban az európai kokainpiacot a kolumbiai bandák, illetve az olasz maffia, nevezetesen a Ndrangheta uralta, viszont a vezetőik letartóztatása, illetve a kolumbiai kartellek széttöredezettsége miatt megnyílt az út a mexikói bandák előtt.⁹⁹

A kokaint nemcsak exportálják, hanem itt is megfigyelhető a metamfetamin előállításánál említett mexikói-európai együttműködés. A mexikói „szakácsok” szaktudása ezen a területen is hozzájárul a jó minőségű kokain előállításához. A kokaingyártásnak a főbb európai helyszínei

⁹⁴Mexico Daily Post (2022) Mexican cartels operate and produce drugs in Europe, <https://mexicodailypost.com/2022/05/08/mexican-cartels-operate-and-produce-drugs-in-europe/> (Utolsó letöltés: 2022.10.25.)

⁹⁵Mexico Daily Post (2022) Mexican cartels operate and produce drugs in Europe

⁹⁶Anesi, Cecilia & Rubino, Giulio (2020) Inside the Sinaloa Cartel's Move Toward Europe, Organized Crime and Corruption Reporting Project, OCCRP, <https://www.occrp.org/en/investigations/inside-the-sinaloa-cartels-move-toward-europe> (Utolsó letöltés: 2022.10.25.)

⁹⁷Global Initiative (2021) The cocaine pipeline to Europe, <https://globalinitiative.net/analysis/cocaine-to-europe/> (Utolsó letöltés: 2022.10.29.)

⁹⁸Delgado, Juan (2022) Latin American Cartels Expand Narcotrafficking to Europe, *Diálogo Américas*, <https://dialogo-americas.com/articles/latin-american-cartels-expand-narcotrafficking-to-europe/#.Y1kLMXZByUI> (Utolsó letöltés: 2022.10.26.)

⁹⁹El Universal (2019) La expansión del narco mexicano alarma a la UE <https://www.eluniversal.com.mx/mundo/narco-mexicano-se-expande-por-la-union-europea> (Utolsó letöltés: 2022.10.26.)

nagyrészt megegyeznek a metamfetamin európai központjaival is, ugyanis ezek Belgium, Hollandia, míg a harmadik Spanyolország, amely a metamfetamin esetében Csehország volt.¹⁰⁰ Ez alapján következtethetünk arra, hogy ahol metamfetamin előállítás folyik, ott kokain előállítás is történhet, valamint további hasonlóság, hogy a kokainnak csak egy részét veszi fel az európai piac, a többi áru számára Európa tranzitkontinensként is szolgál Ázsia felé.

További mexikói bűnözői jelenlétre utal Európában, a Mexikóba Észak-Kelet-Európából áramló emberkereskedelem, amelynek középpontjában a teljes szexuális kizsákmányolás áll, valamint a Dél-Kelet-Európából folytatott fegyverkereskedelem lebonyolítása a kokainnal foglalkozó mexikói bandákkal.¹⁰¹

3.2.3 *A COVID-19 hatása az európai jelenlétre*

A világjárvány okozta helyzet a szervezett bűnözésben is változásokat eredményezett. Mivel a prekurirok egy részét Kínából importálták, viszont a COVID-19 járvány kitörése oda köthető és egy időre a járvány a kereskedelmi kapcsolatokat is negatívan érintette, így a drogszervezetek az európai és a mexikói piacon újabb módszerek kifejlesztésére kényszerültek.¹⁰² A szabályozás hatálya alá nem eső vegyi anyagokat kezdtek el prekurirokká alakítani, így a bandák csökkentették költségeiket, valamint a büntetés kockázatát is. Ezeket a módszereket a jövőben is tudják majd hasznosítani a mexikóiak, így a szervezett bűnözés átrendeződése megkezdődhetett 2019-től.¹⁰³

3.2.4 *A mexikói kartellek európai megjelenésének következményei*

A mexikói kartellek megjelenése különböző következményekkel is járhat, amelyek lehetnek a fogyasztás növekedése, a migráció fellendülése, a virtuális térben kifejtett manipuláció¹⁰⁴, illetve az exportot érintő területeken kifejtett negatív hatás.

¹⁰⁰Delgado, Juan (2022) Latin American Cartels Expand Narcotrafficking to Europe

¹⁰¹Europol (2013) Powerful Mexican criminal syndicates attempt to develop their European drugs business, <https://www.europol.europa.eu/media-press/newsroom/news/powerful-mexican-criminal-syndicates-attempt-to-develop-their-european-drugs-business> (Utolsó letöltés: 2022.10.25.)

¹⁰²Réyez, Josó (2020) En pandemia, mayor presencia y peligrosidad de cárteles mexicanos en Unión Europea, *Contralinea*, <https://contralinea.com.mx/seguridad/en-pandemia-mayor-presencia-y-peligrosidad-de-carteles-mexicanos-en-union-europea/> (Utolsó letöltés: 2022.10.25.)

¹⁰³ Réyez, Josó (2020) En pandemia, mayor presencia y peligrosidad de cárteles mexicanos en Unión Europea,

¹⁰⁴ az emberek befolyásolására irányuló tevékenység az online térben, amelynek célja lehet a bűnözői bandákba való toborzás, illetve félelemkeltés, stb.

A metamfetamin fogyasztásban a cseh piacon kívül is - az Európai Unióban az illegális mexikói „szakácsok” itteni tevékenysége által -, növekedés volt megfigyelhető az utóbbi időben. 2019. óta a szennyvízből vett minták alapján a fogyasztás növekedése egyértelműen kimutatható több európai országban is, mint Belgium, Hollandia, Ciprus, Dánia és Németország.¹⁰⁵ Hollandiában 2019-2020 között 40%-kal csökkent az ára a szernak, amely a fogyasztók számára elérhetőbbé tette a drogot, valamint a terjesztése és népszerűsítése céljából a dílerok kristályos metamfetamint osztogattak a potenciális vevőknek kipróbálás céljából.¹⁰⁶

Mindezek alapján elmondható, hogy a Mexikóhoz köthető metamfetamin-kereskedelem, valamint az európai termelés hosszútávon mind a mexikói bűnözői migráció növekedéséhez és fellendüléséhez vezethet.¹⁰⁷ Várhatóan egyre több mexikói állampolgár fog a kontinensre érkezni a profit és a megélhetésük növelésének reményében.

A mexikói bűnözői jelenlétet a mai digitális világban is szükséges megvizsgálnunk, ugyanis nem szabad szűken értelmeznünk jelenlétüket, azaz csak fizikai értelemben. A Sinaloa-kartell globális hálózattal rendelkezik, Twitteren több, mint 88 000 követője van. A kartellek megfelelően kihasználják az internet adta lehetőségeket, tevékenységük kiterjesztése, új tagok toborzása, illetve félelemkeltés céljából.¹⁰⁸

A mexikói bandák európai tevékenysége hozzájárulhat a Közel-Keleten zajló drogválság kiteljesedéséhez is, ugyanis az előállított metamfetamin, amelyet oda exportálnak sokkal károsabb az emberi szervezetre az eltérő prekurzurok alkalmazása miatt, mint az Afganisztánban előállított. Ez alapján megállapítható, hogy a mexikói kartellek terjeszkedése nem csak arra a területre hat ki, ahova a gyártást kihelyezik, hanem a további exportálás céljával megjelölt helyekre is. A mexikói bandák ellen a fellépés nehéznek bizonyul, ugyanis, ha az európai központokat le is állítanák, Mexikóban tovább folytatódhatna az előállítás és Európa továbbra is tranzitkontinens és fogyasztó maradna, bár a mértékekben lehetne eltérés.¹⁰⁹ Amíg

¹⁰⁵Felhab-Brown, Vanda (2022) The foreign policies of the Sinaloa Cartel and CJNG- Part V.: Europe's Supercocaine and on-the-horizon issues and the Middle East

¹⁰⁶Felhab-Brown, Vanda (2022) The foreign policies of the Sinaloa Cartel and CJNG- Part V.: Europe's Supercocaine and on-the-horizon issues and the Middle East

¹⁰⁷Réyez, Josó (2020) En pandemia, mayor presencia y peligrosidad de cárteles mexicanos en Unión Europea

¹⁰⁸Alliance to Counter Crime Online (2022) Mexican Drug Cartels, Other Crime Groups Have Weaponized Social Media, <https://www.counteringcrime.org/online-crimes/mexican-drug-cartels>

¹⁰⁹Felhab-Brown, Vanda (2022) The foreign policies of the Sinaloa Cartel and CJNG- Part V.: Europe's Supercocaine and on-the-horizon issues and the Middle East

piac van rá, nem várható a metamfetamin előállítás csökkenése. Ha a hatóságok valahol 'rászállnak' a bandákra, a laborokat egyszerűen máshová helyezik át. A mexikói bandák tevékenysége egyre vonzóbbá válik az európai bűnszervezetek számára, így nem csak a növekvő bűnözői jelenlét hat károsan Európára, hanem az innen kitelepült európai bűnszervezetek tevékenysége is, ugyanis az útvonalakat ismerve könnyen tudják exportálni majd az előállított szereket, illetve az európai hatóságok jelentősen aggódnak a brutalitás és az agresszivitás megemelkedése miatt a kontinensünkön.¹¹⁰

4 KONKLÚZIÓ

A TDK dolgozatom részeként a „Milyen mértékben befolyásolja / befolyásolhatja a mexikói drogháború az Európai Unióban tapasztalható mexikói bűnözői jelenlétet?” kutatási kérdésre kerestem a választ, előre felállított hipotézisemből kiindulva, amely így szólt: „A mexikói drogháború a kartellek közötti erőviszonyok átrendeződését eredményezte - például a Sinaloa-kartell megerősödését -, ami hozzájárulhatott a mexikói bűnözői jelenlét növekedéséhez Európában.”

A megfogalmazott hipotézis igaznak bizonyult az elemzés részben folytatott kutatás eredményeként. A mexikói drogháború folyamán a kartellek folyamatosan versengenek egymással hatalmuk kiterjesztése és a területszerzés érdekében, valamint a helyi és központi kormányzat fegyveresen és más intézkedésekkel is igyekszik fellépni ellenük, egyelőre sikertelenül. A bandák és a mexikói kormány közötti, továbbá a bandák közötti harc a felbomlásukat, újraalakulásukat is eredményezheti, amely az erőviszonyok átrendeződéséhez vezet. A Sinaloa-kartell Mexikóban erős bázist épített ki magának az ellenséges kartellek legyőzése és - bizonyos helyeken - a lakosság maga mellé állítása révén. A helyiek sokkal inkább elfogadóbbak velük, ugyanis a CJNG-t kiszámíthatatlannak és agresszívabbnak tartják, így a kisebbik rosszat választják.

A metamfetamin-kereskedelem növekedése figyelhető meg manapság, amely a COVID-19 járvány következtében sem csökkent, ehhez bizonyára az új alternatívák létrehozása is hozzájárult. Az említett tevékenység kiterjed az Európai Unióra és az Európán túli, ázsiai-

¹¹⁰Wills, Santiago (2013) Mexican Cartel Presence Threatens European Security, Europol Says, ABC news https://abcnews.go.com/ABC_Univision/mexican-cartel-presence-threatens-european-security-europol/story?id=18987883 (Utolsó letöltés: 2022.10.25.)

csendes-óceáni régióra. Mivel az új területeken is jövedelmezőnek tekinthető a metamfetamin-kereskedelem, így a Sinaloa-kartell kedvezőnek találta a terjeszkedését Európában, amely a helyiekkel, leginkább hollandokkal, csehekkel és belgákkal való együttműködés kialakítását eredményezte a gyártásban. A Sinaloa-kartell jelentős szerepre tett szert Európában mind a metamfetamin-, mind a kokainkereskedelemben. A 'sikerrel' párhuzamosan a mexikói bűnözői jelenlét növekedése figyelhető meg.

Az illegális kábítószer elleni küzdelem nemzetközileg is prioritást élvez, ugyanis nem csak Mexikót és Európát érinti, hanem az egész világon növeli az erőszak és a korrupció mértékét, és egészségügyi problémákat is okoz. A probléma megoldása bizonyára egy hosszú távú folyamat eredményeként valósulhat meg, amelyre valószínűleg nem pár éven belül fognak megfejtést találni.

5 IRODALOMJEGYZÉK

2012. évi C. törvény a Büntető törvénykönyvről (2022) VII. Fejezet, Az Egészséget veszélyeztető bűncselekmények, 176. § Kábítószer-kereskedelem, <https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a1200100.tv> (Utolsó letöltés: 2022.10.09.)

Agence Europe (2022) EU Council validates tasks of new European Drugs Agency, <https://agenceurope.eu/en/bulletin/article/12968/8> (Utolsó letöltés: 2022.10.15.)

Alliance to Counter Crime Online (2022) Mexican Drug Cartels, Other Crime Groups Have Weaponized Social Media, <https://www.counteringcrime.org/online-crimes/mexican-drug-cartels>

American Addiction Centers (2022) Symptoms & Signs of Meth Use, <https://americanaddictioncenters.org/meth-treatment/signs-symptoms> (Utolsó letöltés: 2022.10.11.)

Anesi, Cecilia & Rubino, Giulo (2020) Inside the Sinaloa Cartel's Move Toward Europe, Organized Crime and Corruption Reporting Project, OCCRP, <https://www.occrp.org/en/investigations/inside-the-sinaloa-cartels-move-toward-europe> (Utolsó letöltés: 2022.10.25.)

Arocha, María Fernanda (2022) Regional Overview: Mexico, Central America, and the Caribbean 5-11 February 2022, Armed Conflict Location & Event Data Project, ACLED, <https://acleddata.com/2022/02/17/regional-overview-mexico-central-america-and-the-caribbean-5-11-february-2022/> (Utolsó letöltés: 2022.10.25.)

Beittel, June S. (2022) Mexico: Organized Crime and Drug Trafficking Organizations, Congressional Research Service, <https://crsreports.congress.gov/product/details?prodcode=R41576> (Utolsó letöltés: 2022.10.19.)

Az Európai Unió Tanácsa (2021) Az EU 2021–2025-re szóló, drogokra vonatkozó cselekvési terve 2021/C 272/02, Az Európai Unió Hivatalos Lapja, https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/?uri=uriserv%3AOJ.C_.2021.272.01.0002.01.HUN&toc=OJ%3AC%3A2021%3A272%3ATOC (Utolsó letöltés: 2022.10.09)

Campbell, Howard (2014) Narco-Propaganda in the Mexican "Drug War": An Anthropological Perspective, *Latin American Perspectives*, 41. évf. 2.sz., 60-77.

Council on Foreign Relations (2022) Mexico's Long War: Drugs, Crime, and the Cartels, <https://www.cfr.org/backgrounder/mexicos-long-war-drugs-crime-and-cartels> (Utolsó letöltés: 2022.10.18.)

Corruption	Perception	Index	(2021)	Mexico
------------	------------	-------	--------	--------

,<https://www.transparency.org/en/cpi/2021/index/mex> (Utolsó letöltés: 2022.10.24.)

Delgado, Juan (2022) Latin American Cartels Expand Narcotrafficking to Europe, Diálogo Américas, <https://dialogo-americas.com/articles/latin-american-cartels-expand-narcotrafficking-to-europe/#.Y1kLMXZByUI> (Utolsó letöltés: 2022.10.26.)

Drugnet (2021) The newsletter of Ireland's focal point to the EMCDDA, Ireland, https://www.hrb.ie/fileadmin/2._Plugin_related_files/Publications/2021_publications/2021_HIE/Evidence_Centre/Drugnet_Ireland_77.pdf (Utolsó letöltés: 2022.10.15.)

El Financiero (2022) Enfrentamiento entre Cártel de Sinaloa y CJNG deja siete muertos en Jerez, Zacatecas, <https://www.elfinanciero.com.mx/estados/2022/09/11/enfrentamiento-entre-cartel-de-sinaloa-y-cjng-deja-siete-muertos-en-jerez-zacatecas/> (Utolsó letöltés: 2022.10.19.)

El Universal (2019) La expansión del narco mexicano alarma a la UE, <https://www.eluniversal.com.mx/mundo/narco-mexicano-se-expande-por-la-union-europea> (Utolsó letöltés: 2022.10.26.)

EMCDDA (2022) Drug supply and use bounce back after COVID-19 disruption, https://www.emcdda.europa.eu/news/2022/8/european-drug-report-2022-highlights_en (Utolsó letöltés: 2022.10.11.)

EMCDDA (2022) European Drug Market, Methamphetamine, Lisszabon, https://www.emcdda.europa.eu/publications/eu-drug-markets/methamphetamine_en#section6 (Utolsó letöltés: 2022.10.01.)

EMCDDA (2022) European Drug Report 2022: Trends and Developments, Lisszabon, https://www.emcdda.europa.eu/publications/edr/trends-developments/2022_en (Utolsó letöltés: 2022.10.02.)

EMCDDA (2022) Europe' emergence as globally important producer of methamphetamine, Lisszabon, https://www.emcdda.europa.eu/publications/eu-drug-markets/methamphetamine/europe-as-a-global-producer_en (Utolsó letöltés: 2022. 10.01.)

EMCDDA (2022) Methamphetamine and criminal networks in Europe – flexible, adaptable and resilient, Lisszabon, https://www.emcdda.europa.eu/publications/eu-drug-markets/methamphetamine/criminal-networks-europe_en (Utolsó letöltés: 2022.10.01)

EMCDDA	(2013)	Methamphetamine	drug	profile,
--------	--------	-----------------	------	----------

https://www.emcdda.europa.eu/publications/drug-profiles/methamphetamine_en (Utolsó letöltés: 2022.10.11.)

EMCDDA (2019) Methamphetamine in Europe, EMCDDA-Europol threat assessment, Lisszabon, https://www.emcdda.europa.eu/publications/joint-publications/methamphetamine-threat-assessment_en (Utolsó letöltés 2022.10.02.)

EMCDDA (2022) Signals of spreading methamphetamine use in Europe, Lisszabon, https://www.emcdda.europa.eu/publications/eu-drug-markets/methamphetamine/use-in-europe_en (Utolsó letöltés:2022.10.12.)

EMCDDA (2017) Technical Report: Drug trafficking penalties across the European Union, a survey expert opinion, Lisszabon, https://www.emcdda.europa.eu/publications/technical-reports/trafficking-penalties_en (Utolsó letöltés: 2022.10.07.)

Európai Bizottság (2021) Alapvető tudnivalók az EU-ról, <https://op.europa.eu/webpub/com/short-guide-eu/hu/> (Utolsó letöltés: 2022.10.15.)

Európai Unió Tanácsa (2022) Az EU drogpolitikája Brüsszel, <https://www.consilium.europa.eu/hu/policies/eu-drugs-policy/> (Utolsó letöltés: 2022.10.07.)

European Commission (2022) Civil Society Forum on Drugs (CSF), Brüsszel, https://home-affairs.ec.europa.eu/networks/civil-society-forum-drugs-csf_en (Utolsó letöltés: 2022.10.15.)

Europol (2022) 2022 EU drug markets analyses from Europol and the EMCDDA, Europe's changing role in expanding cocaine and methamphetamine markets, Hága, <https://www.europol.europa.eu/media-press/newsroom/news/2022-eu-drug-markets-analyses-europol-and-emcdd> (Utolsó letöltés: 2022.10.02.)

Europol (2022) Catherine De Bolle, az EUROPOL ügyvezető igazgatójának önéletrajza, <https://www.europol.europa.eu/executive-director-of-europol> (Utolsó letöltés: 2022.10.12.)

Europol (2013) Powerful Mexican criminal syndicates attempt to develop their European drugs business, <https://www.europol.europa.eu/media-press/newsroom/news/powerful-mexican-criminal-syndicates-attempt-to-develop-their-european-drugs-business> (Utolsó letöltés: 2022.10.25.)

Europol (2021) Organised crime groups fuel a rise in violent crime in the EU, <https://www.europol.europa.eu/media-press/newsroom/news/organised-crime-groups-fuel-rise-in-violent-crime-in-eu> (Utolsó letöltés:2022.10.13.)

Felhab-Brown, Vanda (2022) How the Sinaloa Cartel rules? <https://www.brookings.edu/opinions/how-the-sinaloa-cartel-rules/> (Utosó letöltés: 2022.10.23)

Felhab-Brown, Vanda (2022) The foreign policies of the Sineloa Cartel and CJNG- Part IV.: Europe's cocaine and meth markets, <https://www.brookings.edu/opinions/the-foreign-policies-of-the-sinaloa-cartel-and-cjng-part-iv-europes-cocaine-and-meth-markets/> (Utolsó letöltés: 2022.10.24.)

Felhab-Brown, Vanda (2022) The foreign policies of the Sinaloa Cartel and CJNG- Part V.: Europe's Supercoke and on-the-horizon issues and the Middle East, <https://www.brookings.edu/opinions/the-foreign-policies-of-the-sinaloa-cartel-and-cjng-part-v-europes-supercoke-and-on-the-horizon-issues-and-the-middle-east/> (Utolsó letöltés: 2022.10.25.)

Global Initiative (2021) The cocaine pipeline to Europe, <https://globalinitiative.net/analysis/cocaine-to-europe/> (Utolsó letöltés: 2022.10.29.)

Gutiérrez-Romero, Roxana (2016) Estimating the impact of Mexican drug cartels and drug-related homicides on crime and perceptions of safety, *Oxford Journals*, 16. évf. 4. sz. 941-973.

Homeland Security Today (2022) Europe's Changing Role in Meth and Cocaine Production and Trafficking, <https://www.hstoday.us/subject-matter-areas/border-security/europes-changing-role-in-meth-and-cocaine-production-and-trafficking/> (Utolsó letöltés: 2022.10.12.)

Grillo, Ioan (2019) How the Sinaloa Cartel Bested the Mexican Army, *Time*, <https://time.com/5705358/sinaloa-cartel-mexico-culiacan/> (Utolsó letöltés: 2022.10.23.)

Infobae (2021) Mapa de guerra: dónde y contra quién está peleando el Cártel de Sinaloa, Mexico, <https://www.infobae.com/america/mexico/2021/04/29/mapa-de-guerra-donde-y-contra-quien-esta-peleando-territorios-el-cartel-de-sinaloa/> (Utolsó letöltés: 2022.10.19.)

Juan Carlos Ortega (2021) Video: Enfrentamiento entre miembros del CJNG y el Cártel de Sinaloa causa terror en la población de Zacatecas, *Prensa Libre*, <https://www.prensalibre.com/internacional/video-enfrentamiento-entre-miembros-del-cjng-y-el-cartel-de-sinaloa-causa-terror-en-la-poblacion-de-zacatecas/> (Utolsó letöltés: 2022.10.19.)

KSH (2021) A bruttó hazai termék (GDP) értéke forintban, euróban, dollárban, vásárlóerő-paritáson, https://www.ksh.hu/stadat_files/gdp/hu/gdp0004.html (Utolsó letöltés: 2022.10.15.)

Manetto, Francesco (2021) Methamphetamine and online sales: How Mexican drug cartels are gaining ground in the US and Europe, *El País*, <https://english.elpais.com/usa/2021-10-27/methamphetamine-and-online-sales-how-mexican-drug-cartels-are-gaining-ground-in-the-us-and-europe.html> (2022.10.25.)

Méndez-Coto, Marco Vinicio (2021) Geopolítica y amenazas híbridas en el siglo XXI, *Casos de Estudio*, 77-81, Costa Rica, OPI.

Mexico Daily Post (2022) Mexican cartels operate and produce drugs in Europe, <https://mexicodailypost.com/2022/05/08/mexican-cartels-operate-and-produce-drugs-in-europe/> (Utolsó letöltés: 2022.10.25.)

Morris, Stephen D. (2012) Corruption, Drug Trafficking, and Violence in Mexico, *The Brown Journal of World Affairs*, 18. évf., 2. sz., 29-43.

NIDA (2019) Research Report, Methamphetamine Research Report, Maryland, <https://nida.nih.gov/publications/research-reports/methamphetamine/what-methamphetamine> (Utolsó letöltés: 2022.10.01.)

Petcu, Cristina (2017) Globalization and Drug Trafficking, New York, The New School University, term paper, https://www.researchgate.net/publication/322602714_Globalization_and_Drug_Trafficking (2022.10.24.)

Quirós, Ludmilla (2020) Cáteles mexicanos en el mercado europeo de drogas sintéticas: alcances y lecciones desde la pandemia de SARS-CoV2, Madrid, Real Instituto Elcano, <https://media.realinstitutoelcano.org/wp-content/uploads/2021/10/ari84-2020-quiros-carteles-mexicanos-mercado-europeo-drogas-sinteticas-alcances-lecciones-pandemia-sars-cov2.pdf> (Utolsó letöltés: 2022.10.25.)

Rise To Peace (2022) Violence Overflows in Zacatecas: The War Between the CJNG and the Sinaloa Cartel, <https://www.risetopeace.org/2022/01/29/violence-overflows-in-zacatecas-the-war-between-the-cjng-and-the-sinaloa-cartel/risetopeace/> (Utolsó letöltés: 2022.10.23.)

Réyez, Josó (2020) En pandemia, mayor presencia y peligrosidad de cárteles mexicanos en Unión Europea, Contralínea, <https://contralinea.com.mx/seguridad/en-pandemia-mayor-presencia-y-peligrosidad-de-carteles-mexicanos-en-union-europea/> (Utolsó letöltés: 2022.10.25.)

Teiner, David (2020) Cartel-Related Violence in Mexico as Narco-Terrorism or Criminal Insurgency, Terrorism Research Initiative, 14. évf. 4. sz. 88-98.

The Guardian (2020) Spain: huge haul of methamphetamine found in marble blocks, <https://www.theguardian.com/world/2020/mar/04/spain-record-haul-of-methamphetamine-found-in-marble-blocks> (Utolsó letöltés: 2022.10.12.)

The International Drug Policy Consortium (2020) Drug policy experts raise concerns regarding the draft EU Agenda and Action Plan on Drugs 2021-2025 - Open Letter, <https://idpc.net/news/2020/09/drug-policy-experts-raise-concerns-regarding-the-draft-eu-agenda-and-action-plan-on-drugs-2021-2025-open-letter> (Utolsó letöltés: 2022.10.15.)

Wills, Santiago (2013) Mexican Cartel Presence Threatens European Security, Europol Says, ABC News, https://abcnews.go.com/ABC_Univision/mexican-cartel-presence-threatens-european-security-europol/story?id=18987883 (Utolsó letöltés: 2022.10.25.)

6 RÖVIDÍTÉSJEGYZÉK

Rövidítés:	Hivatalos elnevezés:	Magyar elnevezés:
Cepol	EU Agency for Law Training	Európai Unió Bűnüldözési Képzési Ügynökség
CJNG	Cártel de Jalisco Nueva Generación	Jalisco Új Nemzedék Kartell
CPI	Corruption Perceptions Index	Korrupció Észlelési Index
DEA	Drug Enforcement Administration	Amerikai Kábítószer-ellenes Hivatal
EMCDDA	European Monitoring Centre For Drugs and Addiction	Európai Kábítószer és a Kábítószerfüggőség Európai Megfigyelőközpontja
EMPACT	European Multidisciplinary Platform Against Criminal Threats	Európai Multidiszciplináris Platform a Bűnügyi Fenyegetettség Ellen
Eurojust	European Union Agency for Criminal Justice Cooperation	Európai Unió Büntető Igazságügyi Együttműködési Ügynöksége
Europol	The European Union Agency for Law Enforcement Cooperation	Bűnüldözési Együttműködés Európai Unió Ügynöksége
Frontex	European Agency for the Management Operational Cooperation at the External Borders	Európai Határ- és Partvédelmi Ügynökség
MORENA	Movimiento Regeneración Nacional	Nemzeti Újjászületési Mozgalom
PAN	Partido Acción Nacional	Nemzeti Akció Párt
PRI	Partido Revolucionario Institucional	Intézményes Forradalmi Párt

UNOCD	United Nations Office on Drugs and Crime	ENSZ Kábítószer- ellenőrzési és Bűnmegelőzési Hivatala
-------	---	--

7 ÁBRAJEGYZÉK

Corruption Perception Index (2021) Mexico,

<https://www.transparency.org/en/cpi/2021/index/mex> (Utolsó letöltés: 2022.10.24.)